

LBRIS

We know
books

JULES VERNE

**CĂPITAN
LA 15 ANI**

Cunosc.ro
2023

Partea întâi

Capitolul I. Bricul-goeletă Pilgrim

În ziua de 2 februarie 1873, bricul-goeletă Pilgrim se afla la 43°57' latitudine sudică și la 165° 19' longitudine vestică față de meridianul de la Greenwich.

Nava aceasta, de patru sute de tone, armată special la San Francisco pentru marile vânători de balene din Mările Sudului, aparținea lui James W. Weldon, un armator californian bogat, care de mai mulți ani încredințase căpitanului Hull comanda vasului. Pilgrim era una dintre cele mai mici, dar și din cele mai bune nave din flotila pe care James W. Weldon o trimitea la pescuit în fiecare sezon, atât dincolo de strâmtoarea Behring, până în mările nordice, cât și prin apele Tasmaniei sau ale Capului Horn, până în Oceanul Antarctic. Pilgrim naviga minunat. Greementul¹ era foarte ușor de manevrat, așa că nava putea să se aventureze cu un echipaj redus până în apropierea banchizelor de nepătruns din emisfera de sud. Căpitanul Hull știa – vorba marinarilor – «să se descurce» în mijlocul ghețarilor, care în timpul verii rătăcesc mânați de valuri până prin dreptul Noii Zeelande sau al Capului Bunei Speranțe, la o latitudine cu mult mai mică decât cea pe care o ating în mările nordice ale globului. E drept însă că e vorba doar de niște ghețari mici, măcinați din cauza deselor ciocniri dintre ei, roși de apele calde și care se topesc mai toți în Pacific sau în Atlantic.

1. Ansamblul de catarge, cu toate parâmele și celelalte accesorii.

Căpitanul Hull, marinar cu experiență și unul dintre cei mai dibaci vânători cu harponul din toată flotila, avea sub comanda sa un echipaj compus din cinci marinari și un elev-marinar. Erau puțini pentru o vânătoare de balene, care cere un personal destul de numeros. E nevoie de oameni atât pentru manevrarea bărcilor de atac, cât și pentru hăcuirea animalelor prinse. Dar, urmând pilda altor armatori, James W. Weldon socotea că este mai economic să îmbarce la San Francisco numai atâția marinari câți erau necesari pentru manevrarea corăbiei, în Noua Zeelandă se găseau destui vânători cu harponul, marinari de toate naționalitățile, dezertori sau nu, care căutau de lucru pe timpul sezonului și se pricepeau destul de bine în meseria de pescar. După ce trecea vremea pescuitului, oamenii aceștia erau plătiți și apoi debarcați pe țărm, unde așteptau să vină anul următor ca să fie din nou angajați pe vasele de pescuit balene. Era mai bine, așadar, să folosești marinari neangajați permanent, profitul de pe urma muncii lor fiind mai mare.

Tot astfel se petrecuseră lucrurile și la bordul vasului Pilgrim.

Bricul-goeletă terminase pescuitul din acest sezon în regiunea Cercului polar antarctic, dar nu-și completase încărcătura de butoaie cu untură de balenă și cea de fanoane². Încă de pe vremea aceea, pescuitul de balene ajunsese un lucru greu. Cetaceele, vâdate fără măsură, deveneau din ce în ce mai rare. Balena propriu-zisă, numită «nord-caper» în Oceanul înghețat de Nord și «sulpher-boltone» în Oceanul înghețat de Sud, era pe cale de dispariție. Pescarii fuseseră siliți să se repeadă asupra balenelor din specia «jubart» – un mamifer uriaș, ale cărui atacuri erau destul de primejdioase.

Așa făcuse și căpitanul Hull în cursul acestei campanii de pescuit; avea de gând însă ca în viitoarea călătorie să înainteze mai departe spre Pol, chiar dacă ar fi trebuit să pătrundă până în preajma insulelor Clarie și Adalie, insule descoperite, fără îndoială, de ilustrul comandant al corăbiilor Astrolabe și Zelee, francezul Dumont d'Urville, deși americanul Wilkes contestase acest lucru.

2. Lamele cornoase din gura balenei.

Pe scurt, sezonul nu fusese deloc prielnic pentru Pilgrim. Cam pe la începutul lunii ianuarie, adică spre mijlocul verii australe, căpitanul Hull fusese silit să părăsească locurile de vânătoare, deși încă nu era timpul de înapoiere pentru baleniere. Cei din echipajul auxiliar – o adunătură de pușlamale – începuseră «să-i caute nod în papură», încât se gândi să se descotorosească de ei cât mai degrabă.

Așadar, Pilgrim se îndreptă spre nord-vest, către Noua Zeelandă, care putu fi zărită la orizont în ziua de 15 ianuarie. Sosi la Waitemata, portul orașului Auckland, situat în fundul golfului Chouraki, pe coasta de răsărit a insulei nordice, și debarcă pescarii angajați pentru sezon.

Echipajul nu era mulțumit. Din încărcătura corăbiei lipseau cel puțin două sute de butoaie cu grăsime de balenă. Niciodată nu avuseseră o vânătoare atât de slabă. Din această călătorie, căpitanul Hull se înapoia dezamăgit, ca un vânător iscusit care pentru prima dată s-ar întoarce cu tolba goală... sau aproape goală. Era în joc mândria lui și nu putea să-i ierte pe acei oameni de nimic a căror nesupunere compromiseseră rezultatele vânătorii.

În zadar încercă să mai recruteze la Auckland un alt echipaj de vânătoare. Toți marinarii fără angajament permanent se îmbarcaseră pe celelalte baleniere. Așadar, se văzu silit să renunțe la gândul de a completa încărcătura lui Pilgrim. Se pregătea tocmai să părăsească definitiv Auckland-ul, când i se făcu pe neașteptate o cerere de a lua pe cineva la bord, cerere pe care nu o putea refuza.

Doamna Weldon, soția armatorului corăbiei Pilgrim, se afla atunci în Auckland, însoțită de fiul ei Jack, în vârstă de cinci ani, și de o rudă căreia i se spunea «vărul Benedict». James W. Weldon, pe care afacerile îl obligau uneori să viziteze Noua Zeelandă, îi adusesese acolo pe toți trei, cu gândul ca tot el să-i ducă înapoi la San Francisco.

Dar tocmai când întreaga familie era gata de plecare, micul Jack se îmbolnăvi destul de grav, și tatăl său, chemat într-altă parte de o afacere urgentă, trebui să părăsească Auckland-ul, lăsându-și aici soția, fiul și pe vărul Benedict. Trecuseră de atunci trei luni – timp lung de despărțire, pe care doamna

Weldon îl suportase cu greu. Între timp, copilul se făcuse bine, așa că ar fi putut pleca imediat, când i se aduse la cunoștință sosirea navei Pilgrim.

Pentru a se înapoia la San Francisco, doamna Weldon ar fi trebuit, pe vremea aceea, să se ducă mai întâi în Australia, unde să aștepte plecarea unuia din vasele companiei transoceanice «Golden-Age» care făceau drumul de la Melbourne la istmul Panama, trecând prin Papeiti. Pe urmă, odată ajunși la Panama, urmau să aștepte plecarea vaporului american care făcea regulat cursa între istm și California. O asemenea călătorie însemna, deci, întârzieri și transbordări, care sunt întotdeauna neplăcute pentru o femeie și un copil. Tocmai atunci sosi și Pilgrim la Auckland. Fără a șovăi o clipă, doamna Weldon îl rugă pe căpitanul Hull s-o ia la bord împreună cu fiul ei, vărul Benedict și Nan, o negresă bătrână care o servea din copilărie, pentru a-i duce înapoi la San Francisco. O călătorie de trei mii de leghe marine, adică peste șaisprezece mii de kilometri pe un vas cu pânze! Dar corabia căpitanului Hull era așa de bine îngrijită și timpul se menținea încă atât de frumos de ambele părți ale Ecuatorului! Căpitanul Hull acceptă cererea doamnei Weldon și puse de îndată cabina sa la dispoziția pasagerii. Dorea ca în tot timpul călătoriei, care putea să dureze între patruzeci și cincizeci de zile, soția armatorului să se simtă cât mai bine cu puțință la bordul balenierei.

Călătorind în asemenea condiții, desigur că doamna Weldon se bucura de o mulțime de avantaje. Singurul dezavantaj era că această călătorie avea să dureze mai mult din pricină că Pilgrim urma să facă un ocol, spre a ajunge mai întâi la Valparaiso, în Chile, unde trebuia să-și descarce marfa. După aceea, nu-i mai rămânea decât să urce de-a lungul coastei americane, mânat de vânturile dinspre continent, care fac atât de plăcută clima acestor meleaguri.

De altfel, doamna Weldon era o femeie curajoasă, pe care marea nu o înspăimânta. Avea treizeci de ani, era sănătoasă și, deoarece înfruntase cu soțul ei oboselile multor drumuri pe mare, se obișnuise cu călătoriile lungi; poate că și din această pricină nu se temea să se îmbarce pe o corabie de mic

tonaj. Pe căpitanul Hull îl știa ca pe un marinar foarte bun, în care James W. Weldon avea toată încrederea. Pilgrim era un vas solid, care naviga bine și era prețuit în flotila baleniierelor americane. Și cum doamnei Weldon i se prezentase această fericită ocazie, ea n-o lăsă să-i scape.

De bună seamă, vărul Benedict urma s-o însoțească.

Vărul acesta era un om cumsecade, în vârstă cam de cincizeci de ani. Dar cu toți cei cincizeci de ani ai săi, n-ar fi fost prudent să-l lași de capul lui. Mai curând lung decât înalt, mai curând subțire decât slab, cu chipul osos, cu craniul enorm și acoperit de o clăie de păr, recunoșteați imediat în făptura lui deșirată pe unul din acei respectabili savanți cu ochelari de aur, ființe inofensive și bune, sortite să rămână toată viața copiii mari și să sfârșească la adânci bătrânețe asemenea unor oameni care ar rămâne prunci, deși ar împlini o sută de ani.

«Vărul Benedict», cum îi spuneau toți, chiar și cei ce nu erau rudă cu el, era într-adevăr unul dintre acei oameni care par să fie veri primari cu toată lumea. Stânjenit mereu de lungimea brațelor și a picioarelor, vărul Benedict n-ar fi fost în stare să se descurce singur nici măcar în împrejurările cele mai obișnuite ale vieții. E drept că, prin felul lui de a fi, nu supăra pe nimeni cu nimic, ci cel mult îi încurca și pe alții așa cum se încurca și pe el. Deloc mofturos, obișnuindu-se cu orice situație, uitând chiar să mănânce sau să bea dacă nu i se da de mâncat și de băut, nebăgând de seamă dacă era frig sau cald, vărul Benedict părea să facă parte mai curând din regnul vegetal decât din regnul animal. Închipuți-vă un copac absolut nefolositor, fără fructe și aproape fără frunze, nefiind în stare nici să hrănească, nici să adăpostească pe cineva, dar care ar avea totuși o inimă bună. Așa era vărul Benedict. Ar fi făcut de bunăvoie multe servicii oamenilor, dacă – așa cum vine vorba – ar fi fost în stare să le facă.

În sfârșit, era iubit tocmai pentru slăbiciunile lui. Doamna Weldon îl privea ca pe copilul ei, ca pe un frate mai mare al micului ei Jack.

Trebuie însă adăugat că, în ciuda tuturor aparențelor, vărul Benedict nu era nici trândav, nici lipsit de ocupație. Dimpotrivă, era un om muncitor. Științele naturii, singura lui pasiune, îl absorbeau cu totul.

LBRIS

We know
books

JULES VERNE

20000

**DE LEGHE
SUB MARI**

Cunosc.ro

2023

Tehnoredactare: Stejărel Decu-Jerep

ISBN: 978-630-6500-65-9

Partea întâi

Capitolul I. O STÂNCĂ MIȘCĂTOARE

În anul 1866 s-a petrecut o întâmplare ciudată, un fenomen nelămurit și neînțeles, pe care fără îndoială că nimeni nu l-a uitat. Dacă lăsăm la o parte zvonurile care-i nelinișteau pe locuitorii porturilor și frământau opinia publică de pe întregul glob, trebuie să spunem că întâmplarea aceea i-a tulburat îndeosebi pe marinari. Ea a dat foarte mult de gândit negustorilor, armatorilor, comandanților de vapoare, skipperilor și masterilor din Europa și America, ofițerilor din marina militară a tuturor țărilor și, odată cu ei, guvernelor din diferitele state ale celor două continente. În adevăr, de câțva timp, mai multe vase întâlneau pe mare «ceva uriaș», un fel de obiect lunguiet, în formă de fus, câteodată fosforescent, și cu mult mai mare și mai rapid decât o balenă.

Toate faptele în legătură cu această apariție, consemnate în diferite jurnale de bord, se potriveau destul de bine între ele în ceea ce privește structura lucrului ori ființei aceleia, viteza incalculabilă a mișcărilor sale, puterea uimitoare cu care înainta, vitalitatea rară cu care părea înzestrată.

Dacă ar fi fost un cetaceu, el ar fi întrecut în mărime pe toți cei cunoscuți de știință până atunci. Nici Cuvier, nici Lacépède, nici Dumeril, nici de Quatrefages n-ar fi admis existența unui asemenea monstru, afară de cazul când l-ar fi văzut ei înșiși cu propriii lor ochi de savanți.

Luând media observațiilor făcute în diferite rânduri, în-lăturând evaluările timide, care atribuiău acestui obiect o

lungime de două sute de picioare, respingând părerile exagerate care îl descriau lat de o mie și lung de trei mii de picioare, se putea afirma că această ființă nemaipomenită, dacă ea exista totuși, întrecea cu mult toate dimensiunile admise până atunci de către ihtiologi.

Or, ea exista; faptul în sine nu mai putea fi tăgăduit și, ținând seama de înclinarea care îmboldește creierul omenesc spre supranatural, se va putea înțelege emoția stărnită în întreaga lume de această apariție de necrezut. Iar ca să o treci în rândul basmelor era cu neputință.

Într-adevăr, la 20 iulie 1866, vaporul Governor-Higginson, aparținând Companiei «Calcutta and Burnach steam navigation», întâlnise această namilă mișcătoare la cinci mile spre răsărit de coastele Australiei. La început căpitanul Baker crezu că se găsește în fața unei stânci necunoscute. El se pregătea chiar să-i determine poziția exactă, când două coloane de apă, zvârlite de ciudatul obiect, se înălțară șuierând la o sută cincizeci de picioare în aer. Deci, afară de cazul că prin stâncă ar fi putut străbate țâșnirile intermitente ale vreunui gheizer, Governor-Higginson avea de-a face, fără doar și poate, cu un mamifer acvatic, necunoscut până atunci, care arunca prin nările sale coloane de apă amestecată cu aer și aburi.

Un fapt asemănător a mai fost observat în ziua de 23 iulie a aceluiași an, în apele Pacificului, de către vasul Cristobal-Colon al Companiei «West India and Pacific steam navigation». Deci, acest cetaceu neobișnuit putea să se miște dintr-un loc într-altul cu o iuțea uimitoare, dat fiind că Governor-Higginson și Cristobal-Colon îl întâlniseră într-un răstimp de trei zile în două puncte diferite ale globului, despărțite unul de altul printr-o distanță de peste șapte sute de leghe marine.

Cincisprezece zile mai târziu, la două mii de leghe de acolo, Helvetia al «Companiei Naționale» și Shannon al Companiei «Royal-Mail», mergând în direcții opuse, prin partea Atlanticului cuprinsă între Statele Unite și Europa, își semnalară reciproc apariția monstrului la 42°15' latitudine nordică și 60°35' longitudine vestică de la meridianul Greenwich. În urma acestei observații simultane, se crezu că

lungimea minimă a mamiferului poate fi evaluată la peste trei sute cincizeci de picioare englezești¹, prin faptul că Shannon și Helvetia erau mai mici decât el, deși fiecare din cele două vase avea câte o sută de metri de la prova la pupa. Or, cele mai mari balene, acelea care trăiesc prin apele insulelor Aleutine, Kulammak și Umgullik, n-au depășit niciodată lungimea de cincizeci și șase de metri – dacă o ating și pe aceasta.

Rapoartele sosite unul după altul, noile observații făcute pe bordul transatlanticului Pereire, o ciocnire între Etna, de la linia Inman, și monstru, un proces-verbal încheiat de ofițerii fregatei franceze Normandie, o foarte serioasă dare de seamă obținută de statul-major din partea comandantului Fitz-James, de pe bordul vasului Lord-Clyde, tulburară adânc opinia publică. În țările cu locuitori veseli din fire se făcură glume pe seama fenomenului, dar țările serioase și cu spirit practic, ca Anglia, America, Germania, fură viu preocupate de această problemă.

Pretutindeni în marile orașe, monstrul ajunsese la modă. A fost cântat în cafenele, prezentat în teatre și luat în bațjocură în ziare. Știrile fanteziste au avut de asemenea un prilej minunat să se răspândească în fel de fel de variante. În ziare apărură din nou toate ființele uriașe născocite de mintea omului, de la balena albă, îngrozitoarea Moby Dick din regiunile hiperboreene, și până la uriașul Kraken, ale cărui tentacule pot să înlănțuie un vas de cinci sute de tone și să-l tragă în adâncurile oceanului. Au fost reproduse chiar și mărturiile din vremuri vechi, părerile lui Aristotel și ale lui Pliniu, care admiteau existența unor asemenea monștri, apoi povestirile episcopului norvegian Pontoppidan, descrierile lui Paul Eggede și în sfârșit rapoartele domnului Harrington, care trebuie crezut când afirmă că a văzut de pe bordul lui Castillan, în 1857, șarpele uriaș ce bântuise până atunci numai mările vechiului «Constitutionnel»².

Atunci izbucni nesfârșita polemică în rândul societăților și al ziarelor științifice, între cei ce credeau în existența monstrului

1. Aproximativ 106 metri. Piciorul englez arc 30-40 cm. (n.a.)

2. Probabil că autorul se referă la un vechi ziar care purta acest nume

și cei care nu voiau să o recunoască. «Problema monstrului» înflăcăra spiritele. Ziariștii care țineau parte științei, în luptă cu cei care mânuiau subtilitățile spiritului, vărsară valuri de cerneală în timpul acestei campanii de neuitat; unii vărsară chiar și două sau trei picături de sânge, fiindcă de la șarpele de mare se ajunsese și la insulte dintre cele mai jignitoare.

Războiul acesta ținu șase luni, în care timp izbânda păru că trece când de o parte, când de alta. Articolelor de fond publicate de Institutul geografic al Braziliei, de Academia regală de științe din Berlin, de Asociația britanică sau de Institutul Smithsonian din Washington, discuțiilor din «Indian Archipelago», din «Cosmos»-ul abatelui Moigno, din «Mitteilungen» al lui Petermann sau cronicilor științifice ale marilor ziare din Franța și străinătate, tuturor acestora le răspundeau ziarele mai mărunte, cu o vervă nesecată. O mână de ziariști inteligenți, parodiind un cuvânt al lui Linné, pe care niște adversari ai monstrului îl citaseră, susțineau cu tărie că «natura nu face prostii» și își rugau stăruitor contemporanii să nu o facă de ocară dând crezare povestirilor despre Krakeni, despre șerpi de mare, despre Moby Dick sau despre alte năluciri ale marinarilor în delir.

În sfârșit, cel mai iubit dintre redactorii unui ziar satiric foarte temut, într-un articol de-al său, trecând peste toți și toate, se năpusti asupra monstrului, ca Hippolyt³, îi aplică o ultimă lovitură și îl dădu gata în mijlocul unui hohot de râs universal. Spiritul învinsese știința.

În timpul primelor luni ale anului 1867, toate acestea păreau a fi înmormântate și nu se credea că ar mai putea renaște, când o serie de fapte noi fură aduse la cunoștința publicului. Acum nu mai era vorba de a rezolva o problemă științifică, ci de a se înlătura un pericol real și serios. Problema luă o înfățișare cu totul nouă. Monstrul deveni iarăși insulă, stâncă, dar o stâncă mișcătoare, care nu putea fi nici determinată, nici atinsă.

La 5 martie 1867, vasul Moravian al Companiei «Montreal Ocean», găsindu-se în timpul nopții la 27°30' latitudine și

3. Erou din mitologia greacă.

72°15' longitudine, izbi cu tribordul o stâncă a cărei existență prin meleagurile acelea nu era semnalată de nici o hartă. Datorită puterii vântului și a celor patru sute de cai putere, vasul Moravian înainta cu o viteza de treisprezece noduri. Nu încapă îndoială că, fără calitatea superioară a blindajului său, Moravian, nepregătit pentru această izbitură, s-ar fi scufundat, împreună cu cei două sute treizeci și șapte de pasageri pe care îi aducea din Canada.

Accidentul se întâmplase în zori, către orele cinci dimineața. Ofițerii de cart se năpustiră înspre partea de dinapoi a vasului. Ei cercetară oceanul cu cea mai desăvârșită atenție. Nu văzură însă altceva decât o vâltoare puternică la vreo șase sute de metri depărtare, unde se părea că valurile fusese ră lovite cu o forță neobișnuită. După ce stabili poziția exactă a locului, Moravian își continuă drumul, fără stricăciuni vădite. Se lovise oare de o stâncă submarină, sau de resturile uriașe ale unui vas naufragiat? Aceasta nu s-a putut afla. Dar mai târziu, pe șantierul de reparații, examinându-i-se carena, se văzu că o parte din chila vasului era sfărâmată.

Accidentul, deși deosebit de grav, ar fi fost poate uitat ca atâtea altele, dacă, după trei săptămâni, nu s-ar fi ivit un altul asemănător. Numai că, de data asta, datorită naționalității vasului căzut victimă cât și renumelui companiei căreia îi aparținea, evenimentul avu un răsunet deosebit.

Toată lumea cunoștea numele celebrului armator englez Cunard. Industriașul acesta inteligent a înființat, în 1840, un serviciu poștal între Liverpool și Halifax, folosind trei vase de lemn cu zaturi, care aveau o putere de patru sute de cai și o capacitate de o mie o sută șaiszeci și două de tone. După opt ani, inventarul companiei crescuse cu alte patru vase de șase sute cincizeci de cai putere și cu o mie opt sute douăzeci de tone, iar doi ani mai târziu, cu încă două vase, superioare ca putere și tonaj. În 1853, Compania «Cunard», al cărei privilegiu pentru transportul scrisorilor fusese tocmai reînnoit, își mări pe rând inventarul cu navele Arabia, Persia, China, Scoția, Iava, Rusia – toate de primă categorie și totodată cele mai mari vase, care, după Great-Eastern, străbătuseră

LBRIS

We know
books

JULES VERNE

**OCOLUL
PĂMÂNTULUI
ÎN 80 DE ZILE**

Cunosc.ro
2023

Capitolul I

În anul 1872, casa cu numărul 7 de pe Saville-row, Burlington Gardens – casă în care în 1814 murise Sheridan – era locuită de Phileas Fogg, esq.¹, unul din membrii cei mai ciudați și mai remarcabili ai Reform-Club-ului din Londra, deși el își dădea, pare-se, toată osteneala să nu atragă prin nimic atenția asupra sa.

Deci, unuia dintre cei mai mari oratori care făcuse cinste Engliterei îi urma acest Phileas Fogg, personaj enigmatic, despre care nu se știa nimic, decât că era un om foarte generos și unul dintre cei mai frumoși gentlemen din înalta societate britanică.

Se spunea despre el că seamănă cu Byron – la chip, firește, căci, în ceea ce privește picioarele, n-avea nici un cusur² – însă un Byron cu mustăți și favoriți, un Byron pe care nimic nu putea să-l tulbure, care ar fi putut să trăiască o mie de ani fără să îmbătrânească.

Englez fără îndoială, Phileas Fogg poate că nu era totuși londonez. Nu fusese văzut niciodată nici la Bursă, nici la Bancă, nici la vreunul din ghișeele aflate în City.

Nici în bazinele, nici în docurile Londrei nu intrase vreodată vreo navă al cărei armator să fie Phileas Fogg.

Acest gentleman nu figura în nici un consiliu de administrație. Numele său nu răsunase niciodată la vreun colegiu de avocați, nici la Temple, nici la Lincoln's-inn, nici la Gray's-inn. El nu pledase niciodată nici la Curtea cancelarului, nici la înalta Curte de Justiție, nici la Curtea fiscală, nici la Curtea ecleziastică. Nu era nici industriaș, nici comerciant,

1. *Esquire* – titlu de politețe folosit în Anglia, atribuit oricărui om de cultură și cu rang social.

2. Aluzie la infirmitatea lui Byron, care se știe că era șchiop.

nici agricultor. Nu făcea parte nici din Institutul regal al Marii Britanii, nici din Institutul Londrei, nici din Asociația meșteșugarilor, nici din Institutul Russel, nici din Instituția literară din vest, nici din Institutul de Drept, nici din acea Instituție reunită a Artelor și Științelor, aflată sub patronajul direct al grațioasei sale maiestăți. În sfârșit, nu aparținea nici uneia din numeroasele societăți care abundă în capitala Angliei, începând cu Societatea Armonica și terminând cu Societatea entomologică, fondată în scopul principal de a distruge insectele păgubitoare.

Phileas Fogg era membru al Reform-Club-ului și atâta tot.

Celor care s-ar mira că un gentleman atât de misterios făcea parte dintre membrii acestei onorabile asociații, li s-ar putea răspunde că personajul nostru fusese primit la club în urma recomandății domnilor Baring-frații, la care el avea credit deschis. De aici, o oarecare „suprafață”, firească, de vreme ce toate cecurile semnate de el erau plătite la vedere, fără dificultăți, din debitul său curent, totdeauna creditor.

Era bogat acest Phileas Fogg? Fără îndoială! Însă în ce chip făcuse această avere, n-ar fi putut să spună nici omul cel mai bine informat – iar Mr. Fogg era ultimul căruia te-ai fi putut adresa pentru a-i cere lămuriri. În orice caz, omul nu era cătuși de puțin risipitor, dar nici zgârcit, căci de câte ori trebuia întregită o sumă pentru o cauză nobilă, utilă sau generoasă, el dăruia banii fără zgomot, ba chiar anonim.

Într-un cuvânt, nimic mai puțin comunicativ decât acest gentleman. El vorbea cât mai puțin posibil – și părea cu atât mai misterios cu cât era mai tăcut. Cu toate acestea, viața sa nu avea nimic ascuns. Dar gesturile și faptele sale se repetau atât de matematic, încât imaginația nemulțumită a oamenilor caută ceva dincolo de ele.

Oare călătorise în viața lui? Pesemne da, căci nimeni nu cunoștea harta lumii mai bine decât el. Nu era colțisor, oricât de retras, despre care el, pare-se, să nu aibă cunoștințe speciale. Câteodată, însă, în puține cuvinte scurte și clare, punea ordine în miile de vorbe care circulau în club pe seama călătorilor rătăciți sau pierduți; el arăta adevăratele probabilități – și cuvintele sale parcă erau inspirate de un al doilea vâz, căci evenimentele

sfârșeau totdeauna prin a le justifica. Era deci un om care trebuie să fi călătorit pretutindeni – cel puțin cu închipuirea.

Totuși se știa sigur că de mulți ani Phileas Fogg nu părăsise Londra. Cei care aveau cinstea de a-l cunoaște ceva mai bine decât ceilalți declarau că, în afară de drumul direct pe care îl străbătea în fiecare zi pentru a veni de acasă la club, nimeni nu putea pretinde să-l fi văzut vreodată în altă parte. Singurul său fel de a-și trece timpul era lectura ziarelor și jocul de wist. Câștiga adesea la acest joc tăcut, așa de potrivit cu firea lui, însă aceste câștiguri destul de serioase nu-i intrau niciodată în pungă, ci figurau în bugetul său de binefaceri. De altfel, trebuie remarcat că Mr. Fogg juca, desigur, pentru a juca, nu pentru a câștiga. Jocul era pentru el o întrecere, o luptă împotriva unei dificultăți, o luptă fără mișcare, fără mutare din loc, fără oboseală, ceea ce se potrivea de asemenea cu caracterul său.

Nu se știa ca Phileas Fogg să aibă o soție, nici copii – ceea ce se poate întâmpla celor mai cumsecade oameni – nici rude, nici prieteni – ceea ce, e drept, se întâmplă mai rar. Phileas Fogg locuia singur în casa lui din Saville-row, unde nu intra nimeni. Niciodată nu se discuta nimic în ceea ce privește casa lui. Un singur servitor era de ajuns pentru a-l servi. Prânzind și cinând la club, la ore fixate cronometric, în același salon, la aceeași masă, netratându-și niciodată colegii, nepoftind nici un străin, el nu se întorcea decât pentru a se culca, precis la miezul nopții, fără să se folosească vreodată de camerele confortabile pe care Reform-Club-ul le ținea la dispoziția membrilor săi. Din cele douăzeci și patru de ore ale unei zile, el petrecea acasă zece, fie pentru a dormi, fie pentru a se ocupa de toaleta sa. La club, dacă se plimba, o făcea totdeauna cu un pas egal, în sala de la intrare, pardosită cu parchet de diferite culori, sau pe galeria circulară deasupra căreia se rotunjea o cupolă cu vitralii albastre, susținută de douăzeci de coloane ionice în porfir roșu. Pentru prânzul sau cina sa, bucătăriile, camera, oficiul, pescăria și lăptăria clubului furnizau bogatele lor rezerve; servitorii clubului, personaje grave, în haine negre. Încălțați în pantofi cu talpă de pâslă, îl serveau în farfurii

LBRIS

We know
books

JULES VERNE

O CĂLĂTORIE
spre centrul
PĂMÂNTULUI

Cunosc.ro

2023

Tehnoredactare: Stejărel Decu-Jerep

ISBN: 978-630-6500-70-3

La 24 mai 1863, într-o duminică, unchiul meu, profesorul Lidenbrock, se întoarse grăbit la căsuța lui din Konigstrasse nr. 19, una din străzile cele mai vechi din vechiul cartier al orașului Hamburg.

Menajera sa Martha avea tot temeul să creadă că întârziase foarte mult pregătirea bucatelor, căci mâncarea de-abia începuse să sfârșie pe plita din bucătărie.

„Dacă unchiului i-o fi cumva foame, mi-am zis în sinea mea, cum e omul cel mai nerăbdător de pe lume, parcă-l văd c-o să scoată niște țipete desperate...”

— Vai, a și venit domnul Lidenbrock...?! strigă menajera Martha, uimită, întredeschizând ușa sufrageriei.

— Da, Martha, dar nimeni nu te poate învinui că nu-i gata masa, căci nu e încă ora două. De-abia a sunat unu jumătate la orologiul Sfântul Mihail.

— Atunci de ce s-o fi întors domnul Lidenbrock?

— Nu mă îndoiesc c-o să ne spună chiar el.

— Iată-l! Eu o șterg, domnule Axel, fă-l dumneata să înțeleagă... Și Martha se îndreptă spre laboratorul ei culinar.

Așadar, am rămas singur. Dar ca să-l fac să înțeleagă pe cel mai arțagos dintre profesori, ar fi trebuit să fiu mai puțin timid. Așa că, tocmai mă pregăteam să mă strecor prudent în cămăruța mea de la catul de sus, când auzii ușa de la stradă scârțâind din țâțâni; apoi scara de lemn trosni și ea sub călcătura unor pași mari și grei și în sfârșit apărură stăpânul casei, care străbătu în mare grabă sufrageria, năpustindu-se în odaia sa de lucru.

Totuși, în această trecere fulgerătoare prin cameră, el avu vreme să-și arunce într-un colț bastonul cu măciulie, pe masă pălăria cu boruri mari, periată în răspăr, iar mie, nepotului său, să-i zvârle această poruncă răsunătoare:

— Axel, urmează-mă!

Nici n-am avut vreme să mă mișc, că profesorul și începu să răcnească plin de nerăbdare:

— Ei bine, n-ai venit încă?

Nici nu știu când am ajuns în biroul temutului meu maestru.

Otto Lidenbrock nu era un om rău, trebuie să recunosc, și dacă-n firea lui nu urmau să se producă unele schimbări – ceea ce, la drept vorbind, era foarte puțin probabil – cu siguranță că avea să rămână până la moarte un om grozav de original.

El deținea catedra de mineralogie la Universitatea Johanneum, și-n timpul fiecărei ore de curs își ieșea din sărite cel puțin o dată sau de două ori. Și nu din pricină că-l supărau cu ceva auditorii săi.

De fapt, prea puțin îi păsa dacă studenții veneau cu regularitate la cursuri și dacă le urmăreau sau nu cu atenție, sau dacă mai târziu ei înșiși aveau să se bucure de succes; aceste amănunte nu-l interesau câtuși de puțin. El profesa, ca să spunem așa, în mod subiectiv, conform unei expresii a filosofiei germane, adică numai pentru el și nu pentru alții. Era un savant egoist, o fântână a științei a cărei cumpănă scârțâia ori de câte ori voiai să scoți ceva din ea. Într-un cuvânt, era un zgârcit.

Și s-ar putea spune că în Germania se mai găsesc vreo câțiva profesori de soiul acesta.

Din păcate, însă, unchiul meu se cam poticnea la pronunțarea unor cuvinte și dacă acasă o mai scotea la capăt, nu aceiași lucru se întâmpla când vorbea în public. Și e de la sine înțeles că un astfel de cusur nu-i deloc plăcut pentru un orator... Într-adevăr, în timpul expunerilor sale de la universitate, deseori se oprea brusc, luptându-se cu vreun cuvânt îndărătnic, care nu voia să-i vină pe buze, unul din acele cuvinte care se înverșunează să se proțăpească în gât, care se umflă și sfârșesc prin a ieși din gură sub forma prea puțin științifică a unei înjurături. Or, faptul acesta îl înfuria peste măsură. E știut că în mineralogie sunt multe denumiri semi-grecești și semi-latine, a căror pronunțare e foarte dificilă, expresii din acelea aspre care ar răni buzele unui poet. Nu vreau să

vorbesc de rău știința aceasta. Departe de mine un asemenea gând. Dar când te afli în prezența unor cristalizări în sistemul romboedric, a unor rășine retinasfaltice, a ghelenitelor, fluoritelor, a molibdatelor de plumb, a wolframului de mangan și a titanatelor de zirconiu, să recunoaștem că și cea mai mlădioasă limbă se poate împletici.

Așadar, în oraș îi era cunoscut acest cusur demn de iertare și se abuză de el; vorbitorul era pândit, cum s-ar zice, la strâmtoare, și dacă unchiul meu se înfură, atunci toți izbucneau în râs, ceea ce nu e o dovadă de bun gust nici măcar pentru germani. Iar dacă la cursurile sale era întotdeauna o mare afluență de auditori, oare câți din aceștia nu le frecventau cu asiduitate numai pentru a-și mai descreți frunțile la nestăpânitele accese de furie ale profesorului?!

Dar, oricum ar fi fost, nu pot să neg că unchiul meu era un adevărat savant. Cu toate că uneori spârgea diferite mostre de rocă din pricină că le cerceta prea brusc, el avea, totuși, într-o armonioasă îmbinare, pe lângă geniul geologului și ochiul mineralogului.

Înarmat cu ciocanul său, cu lanseta sa de oțel, cu acul său magnetic, cu calomelul cu care își dirija flacăra și cu flaconul său de acid azotic, era un om nespus de priceput. Știa să recunoască numai după spărtură, după aspect, după durtate, după fuzibilitate, după sunet, după miros, după gust orice mineral, pe care-l clasa fără greș printre cele 600 de specii pe care le numără azi această știință!

Nu-i de mirare că numele lui Lidenbrock era cunoscut în toate instituțiile de învățământ și în diferitele asociații naționale, dându-i-se toată prețuirea. Domnii Humphry Davy, Humboldt, căpitanii Franklin și Sabine se grăbeau să-l viziteze, ori de câte ori treceau prin Hamburg. Domnii Becquerel, Ebelmen, Brewster, Dumas, Milne-Edwards, Sainte-Claire-Deville îl consultau cu interes, în cele mai arzătoare și mai importante chestiuni în legătură cu chimia. De altfel, știința aceasta îi datora descoperiri destul de însemnate, în 1853 apăruse la Leipzig un „Tratat de Cristalografie transcendentă”, de profesorul Otto Lidenbrock, un volum mare

LBRIS

We know
books

JULES VERNE

**CINCI
SĂPTĂMÂNI
ÎN BALON**

Cunosc.ro
2023

Capitolul I

La ședința Societății regale de geografie din Londra, din piața Waterloo 3, care se ținea în ziua de 14 ianuarie 1862, era o mare afluență de auditori. Președintele Francis M... făcea onorabililor săi colegi o comunicare importantă, deseori întreruptă de aplauze.

Acest discurs, de o rară elocvență, se termină cu câteva fraze sforăitoare, pline de patriotism tumultuos:

— Anglia a pășit totdeauna în fruntea celorlalte națiuni (căci, după cum s-a putut observa, națiunile merg întotdeauna una în fruntea alteia) datorită curajoșilor ei călători și descoperirilor lor geografice. (Numeroase aprobări.) Doctorul Samuel Fergusson, unul din glorioșii ei fii, nu-și va dezminți originea. (Aplauze din toate părțile: Nu! Nu!) Această încercare, dacă izbutește (Va izbuti!), va contopi, completându-le, cunoștințele răzlețe despre cartologia¹ africană (aprobări furtunoase), iar dacă dă greș (Niciodată! Niciodată!) va rămâne cel puțin una dintre cele mai îndrăznețe încercări ale geniului omenesc! (Toți bat din picioare cu frenezie.)

— Ura! Ura! Izbucni adunarea, electrizată de aceste cuvinte emoționante.

— Ura pentru curajosul Fergusson! Strigă un ascultător mai expansiv.

În toată sala izbucniră strigăte de admirație. Numele lui Fergusson se afla pe buzele tuturor. Faptul că numele lui era rostit de atâția englezi ne îndreptățește să credem că dobândise un ciudat prestigiu.

Sala de ședințe fremăta de entuziasmul participanților. Se găseau aici mulți călători curajoși, acum obosiți și îmbătrâniți, pe care un temperament nestatornic îi dusesese cândva în cele

1. Cariologie – știință care se ocupă cu studiul hărților.

cinci părți ale lumii. Toți trecuseră din punct de vedere fizic sau moral prin mai multe sau mai puține încercări, izbutind să scape teferi din naufragii și incendii, de securile indienilor și de măciucile sălbaticilor, de stâlpul caznelor și din mâna antropofagilor polinezieni. Dar nimic nu putuse încetini bătaile inimilor lor, în timpul discursului lui sir Francis M... De când își aminteau cei prezenți, acesta fusese, fără îndoială, cel mai mare succes oratoric înregistrat la Societatea regală de geografie din Londra. Dar în Anglia entuziasmul nu se mulțumește numai cu vorbe. El bate monedă mai repede decât mașina de bătut monezi de la „The Royal Mint”.

Chiar în aceeași ședință se votă, în favoarea doctorului Fergusson, o primă de încurajare, care se ridica la suma de două mii cinci sute de lire. Suma era proporțională cu mărimea proiectului.

Unul din membrii societății îl întrebă pe președinte dacă doctorul Fergusson nu va fi prezentat oficial.

— Doctorul este la dispoziția adunării, răspunse sir Francis M...

— Să intre, strigară toți, să intre! Face să vezi cu proprii tăi ochi un om de o îndrăzneală atât de nemaipomenită!

— Poate că propunerea asta de necrezut, spuse un bătrân comodor² apoplectic, nu este decât o păcăleală.

— Și dacă în realitate doctorul Fergusson nu există? Strigă o voce răutăcioasă.

— Ar trebui inventat! Răspunse un membru mucalit al acestei serioase societăți.

— Să intre doctorul Fergusson! Spuse atunci, simplu, sir Francis M...

Și doctorul intră, întâmpinat de un tunet de aplauze, care de altfel nu-l emoționară câtuși de puțin.

Era un om cam de patruzeci de ani, de înfățișare obișnuită; temperamentul său sanguin se trăda prin culoarea aprinsă a obrazului. Avea o înfățișare rece, cu trăsăturile obrazului

2. Comodor – grad în marina Angliei și Americii, superior celuiia de căpitan.

regulate, cu un nas puternic, semănând cu linia etravei³ unei corăbii, așa cum au de obicei oamenii predestinați descoperirilor. Privirea foarte blândă, mai mult inteligentă decât îndrăzneată, dădea mult farmec fizionomiei sale; brațele-i erau lungi și pășea cu siguranța unui călător încercat.

Din toată înfățișarea lui se desprindea o gravitate liniștită, încât, privindu-l, nimeni nu l-ar fi putut bănui nici de cea mai nevinovată înșelăciune.

Ca urmare, uralele și aplauzele nu încetară decât în clipa când doctorul Fergusson ceru, printr-un gest amabil, să se facă liniște. Atunci, celebrul oaspe se îndreptă spre fotoliul ce-i era pregătit, și, în picioare, drept, cu privirea energică, ridică spre cer arătătorul mâinii drepte, rostind acest singur cuvânt:

— Excelsior!⁴

Nu! Niciodată vreo întâmpinare neașteptată a domnilor Bright și Cobden sau vreo cerere de fonduri extraordinare făcută de lordul Palmerston, pentru întărirea mălurilor stâncoase ale Angliei, nu obținuse un asemenea succes. Discursul lui sir Francis M... fu cu mult depășit. Doctorul era în același timp măreț, impunător, cumpătat și stăpânit; el caracterizase situația cu un singur cuvânt: „Excelsior!”

Bătrânul comodor, câștigat cu totul de acest om ciudat, ceru publicarea integrală a discursului lui Fergusson în „The Proceedings of the Royal Geographical Society of London”⁵.

Dar cine era doctorul acesta și ce voia să întreprindă?

Tatăl său, un viteaz căpitan din marina engleză, își asociaze fiul, încă din cea mai fragedă vârstă, pericolelor și aventurilor profesiei sale. Acest copil, demn de încredere, care părea să nu fi cunoscut vreodată frica, dovedi în curând că are un spirit vioi, o inteligență de cercetător și o înclinare remarcabilă pentru lucrări științifice. Afară de asta, mai dovedi și o pricepere neobișnuită în a scăpa din încurcătură; de mic ieșise

3. Etravă – partea dinainte a unei corăbii.

4. Excelsior – tot mai sus (în limba latină în text).

5. Buletinul Societății regale de geografie din Londra. (Nota în textul francez.)

LBRIS

We know
books

JULES VERNE

**UN ORAS
PLUTITOR**

Cunosc.ro
2023

Tehnoredactare: Stejărel Decu-Jerep

ISBN: 978-630-6500-80-2

CAPITOLUL I.

Pe 18 martie 1867, ajungeam la Liverpool, iar vasul Great-Eastern urma să plece, doar câteva zile mai târziu, spre New-York. Aveam să urc la bordul său ca pasager, dar nu făceam altceva decât o călătorie de plăcere. Mă tenta o traversare a Atlanticului la bordul aceluia vapor uriaș. Voiam să vizitez America de Nord numai datorită conjuncturii, nu pentru un scop anume. În primul rând mă interesa Great-Eastern. Vasul cu aburi era o adevărată capodoperă a construcțiilor navale. Un oraș plutitor, o bucată de comitat detașată din solul englezesc și care, după traversarea oceanului, se va suda de continentul american! Îmi închipuiam masa aceea enormă luată de valuri, lupta ei cu vânturile pe care le sfida, îndrăzneala pe care o manifesta în fața mării neputincioase, indiferența sa, stabilitatea în mijlocul aceluia tumult care scutură, ca pe niște șalupe, nave precum Warrior și Solferinos. Dar imaginația mea se oprea cam în acest punct... Toate lucrurile pe care urma să le observ în timpul traversării, din care majoritatea nu țineau de domeniul maritim, mă interesau foarte mult. Great-Eastern nu era doar o mașină nautică, ci un micocosmos care purta cu el o lume întreagă, de aceea orice observator nu s-ar fi mirat să întâlnească acolo, ca pe scena unui teatru uriaș, toate instinctele, toate lucrurile ridicole, toate pasiunile omenești...

Lăsând în urmă gara, mă îndreptai către hotelul Adelphi. Plecarea vasului Great-Eastern era anunțată pentru data de 20 martie. Pentru că doream să fac ultimele preparative, am cerut permisiunea de a mă instala imediat la bord. Căpitanul Anderson, comandantul navei, mi-a dat voie, politicos.

A doua zi, am coborât spre bazinele care formau o dublă margine a docurilor de pe malurile râului Mersey. Podurile

rotitoare mi-au permis să ajung pe cheiul New-Prince, un fel de plută mobilă, care urmează mișcările mării. Reprezenta locul de îmbarcare pentru numeroase nave ce făceau curse către Birkenhead, anexa Liverpoolului, situat pe malul stâng al lui Mersey.

Acest Mersey, ca și Tamisa, nu este decât un râu nesemnificativ, nedemn de a purta titlul de fluviu, chiar dacă se varsă direct în mare, fără să fie, așadar, afluentul vreunei alte ape curgătoare. Reprezintă doar o groapă adâncă, plină cu lichid, o adevărată gaură a cărei adâncime o face aptă să preia nave de mare tonaj. Așa se explică de ce pe acolo putea naviga Great-Eastern, căruia cea mai mare parte a porturilor din lume îi era strict interzisă. Datorită acestor dispoziții naturale, râulețele Tamisa și Mersey au văzut fondându-se la gurile lor două imense orașe comerciale: Londra și Liverpool. La fel, aproape în condiții identice, s-au petrecut lucrurile cu Glasgow, pe râul Clyde.

În cala de la New-Prince era pregătit un tender, mic vas cu aburi ce făcea anumite servicii pentru Great-Eastern. M-am instalat pe puntea sa, printre nenumărații muncitori și manevranți care se îndreptau spre uriașul steam-ship. Când orologiul din turnul Victoria bătu ora șapte, tenderul își ridică ancora și porni să urce pe Mersey cu mare viteză, o dată cu marea.

De abia porni, că am observat pe cală un tânăr înalt, cu fizionomie aristocratică specifică ofițerului englez. Mi s-a părut a recunoaște în el pe unul dintre prietenii mei, căpitan în armata Indiilor, cu care nu mă mai întâlnisem de mulți ani. Trebuia să mă fi înșelat însă, căci căpitanul Mac Elwin nu putea să fi părăsit Bombayul. Aș fi aflat acest lucru, dacă s-ar fi petrecut. De altfel, Mac Elwin era un tip vesel, nepăsător, un tovarăș viov, iar cel din fața mea, chiar dacă îmi oferea trăsăturile prietenului meu, părea totuși trist și frământat de o durere tainică. Oricum ar fi fost, nu am avut timpul necesar să-l observ mai bine, căci tenderul s-a îndepărtat rapid, iar impresia fondată pe acea asemănare s-a șters ceva mai târziu din cugetul meu.

Great-Eastern era ancorat cam la trei mile în amonte, în dreptul primelor case din Liverpool. Nu se putea zări de pe

cheiul de la New-Prince. Abia după prima cotitură a râului, am văzut masa lui impresionantă. S-ar fi zis că era o insulă pe jumătate ascunsă în ceață. Stătea cu partea din față spre mine, ca să evite marea. Curând, tenderul îl înconjură, și steam-ship-ul se arătă pe toată lungimea sa. Mi s-a părut așa cum era: enorm! Trei sau patru transportoare de cărbune, acostate în flancurile sale, deversau prin sabordurile deschise, deasupra liniei de plutire, întreaga lor încărcătură. Pe lângă Great-Eastern, acele nave cu trei catarge păreau niște bărci. Coșurile lor nu atingeau nici măcar linia hublourilor care se evidențiau în coca sa. Vârfurile catargelor nu-i depășeau puntea. Uriașul ar fi putut ridica navele acelea pe scripetii portmantou, unde stăteau atârnat șalupele de salvare.

Tenderul se apropie de el. Trecu pe sub etrava dreapta a lui Great-Eastern, ale cărui lanțuri se întindeau violent sub forța valurilor. Apoi, aliniindu-se la babord, opri la baza imensei scări ce urca pe flancul său precum un șarpe.

Muncitorii debarcau grăbiți și se repezeau să urce nenumăratele trepte ale scării care se termina abia pe puntea vasului. Eu, cu capul dat pe spate, ca un turist care privește un edificiu înalt, contemplam roțile lui Great-Eastern.

Văzute dintr-o parte, acele roți păreau subțiri, scofâlcite, deși lungimea paletelor era mai mare de patru metri. Din față însă, aveau un aspect monumental. Eleganta lor armură, dispunerea axului masiv, punctul de susținere al întregului sistem, proptelele intercalate destinate să suporte ecartamentul jantei triple, acea aureolă de spițe roșii care adăposteau dispozitivul, tot ansamblul impresionant și trezea ideea unei forțe sălbatice și misterioase.

Cu câtă energie trebuiau să lovească apele, pe care fluxul le izbea de ele, paletetele de lemn, atât de temeinic fixate cu buloane! Ce vârtejuri produceau pânzelor lichide, ce mașină puternică le pune în mișcare! Câte tunete absorbite de camera tamburilor, atunci când Great-Eastern naviga cu toată presiunea, împins de acele roți ce măsurau cincizeci și trei de picioare în diametru și o sută șaiszeci și șase de picioare în

LBRIS

We know
books

JULES VERNE

**DOI ANI DE
VACANȚĂ
,**

Cunosc.ro
2023

Tehnoredactare: Stejărel Decu-Jerep

ISBN: 978-630-6500-69-7

Capitolul I

În noaptea aceea de 9 martie 1860, norii se lăsasera atât de jos peste mare, încât abia de mai vedeai la câțiva pași. Pe marea aceasta în freamăt, cu valuri care în rostogolirea lor aruncau lumini livide, o navă de mic tonaj gonea cu aproape toate pânzele strânse.

Era un iaht de o sută de tone – un schooner, cum sunt denumite goetele în Anglia și în America.

Numele vasului era Sloughi. Zadarnic însă l-ai fi căutat scris pe placa de la pupa, căci vreo furtună ori poate o ciocnire i-l smulsese în parte.

Să fi fost unsprezece seara. Sub latitudinea aceea, pe la începutul lui martie, nopțile sunt încă scurte. Către cinci dimineața aveau să se ivească zorile. Dar cu cât ar fi oare mai mică primejdia dacă soarele ar lumina depărtările? Corabia șubrezită n-ar rămâne tot o jucărie a valurilor? Nimic nu s-ar schimba... Doar domolirea hulei și încetarea vântului năvalnic ar mai salva-o de la cel mai cumplit naufragiu, în plin ocean, departe de orice peticuț de pământ pe care vreun supraviețuitor și-ar mai găsi poate scăparea.

La pupa navei, patru băieți, unul de 14 ani, alți doi de 13 și ajutorul de marinar – musul – un negru de vreo 12 ani, toți în jurul timonei, se străduiau din răpuzeri să țină piept furiei valurilor care amenințau să culce iahtul pe o parte. Era o treabă peste măsură de grea, căci roata nu mai putea fi frânată și în orice clipă riscau să fie zvârliți peste bord.

Într-adevăr, către miezul nopții, un val năprasnic izbi iahtul în flanc cu atâta putere, încât mare minune că n-a smuls timona cu totul.

Copiii, răsturnați de zguduire, izbutiră totuși să se ridice degrabă.

— Mai merge timona, Briant? întrebă unul din ei.

— Merge, Gordon, răspunse Briant, care-și reluase locul și-și păstrase tot sângele rece.

Apoi, adresându-se unui al treilea:

— Fii tare, Doniphan, nu-ți pierde cumpătul! Trebuie să-i salvăm pe ceilalți!

Toate astea le spusese în englezește, dar, după accent, își dădeai seama că Briant era francez. Și întorcându-se către mus:

— Ești cumva rănit, Moko?

— Nu, răspunse copilul. Numai de-am putea ține vasul în echilibru să poată tăia valurile, că altfel ne ducem la fund.

În clipa aceea, cineva dădu la o parte brusc deschizătura capotei din dreptul scării ce ducea spre salonul schoonerului. Două căpșoare apărură prin deschizătură și odată cu ele și capul vioi al unui câine care începu să latre.

— Briant! Briant! strigă un copil de 9 anișori. Ce s-a-ntâmplat?

— Nimic, Iverson, nimic! îl liniști Briant. Fă bunătate și coboară numaidecât cu Dole... Hai, ce mai stai?

— Da, dar ne e așa de frică! spuse și alt copil, mai mic ca ei.

— Ce fac ceilalți? întrebă Doniphan.

— Și lor le e frică, spuse Dole.

— Hai, hai, la locul vostru! strigă Briant. Închideți bine ușa, băgați capul sub plapumă, închideți ochii și n-o să vă mai fie frică! Nu e primejdie!

— Atenție! Alt val! strigă Moko.

O izbitură puternică din spate zdruncină vasul. De astă dată, din fericire, valul nu trecu peste punte, căci dacă apa ar fi pătruns prin deschizătura capotei, iahtul, îngreunat, n-ar mai fi putut să se ridice deasupra valurilor.

— Iute înăuntru! se răsti Gordon. Ce stați! Vă arăt eu vouă!

— Hai, copii! La culcare! le spuse mai cu blândețe Briant.

Căpșoarele se făcură nevăzute, dar un alt băiețel se arătă din spatele lor.

— Nu-ți putem fi și noi de folos, Briant?

— Nu, Baxter, nu! răspunse Briant. Tu cu Cross, cu Webb, cu Service și cu Wilcox stați cu copiii! Noi patru suntem desui aici!

Baxter închise ușa din interior.

— Și lor le e frică, zise Dole.

Cum! Așadar nu erau decât copii la bordul acestui iaht în luptă cu furtuna?

— Da, numai copii!

— Și câți erau la bord?

— Cincisprezece, cu Gordon, Briant, Doniphan și musul.

— În ce împrejurări se imbarcaseră?

— Vom afla în curând.

Dar cum, nu e nici un bărbat pe iaht? Nici un căpitan care să dea comanda? Nici un marinar să le fie de ajutor? Nici un timonier care să conducă pe furtuna asta?

— Nu! Niciunul!

Așadar, nu era nimeni pe bord care să-și dea seama exact în ce anume punct se afla vasul Sloughi pe ocean? Și ce ocean! Cel mai vast din toate! Pacificul care se întinde pe două mii de leghe în lărgime, de pe țărmurile Australiei și ale Noii Zeelande până-n litoralul Americii de Sud.

Care să fi fost cauza? Să fi pierit oare echipajul vasului în vreo catastrofă? Pirați de prin Malaezia să fi pus stăpânire pe vas și să fi lăsat de capul lor la bord doar pe copilandrii aceștia, dintre care cel mai răsărit avea abia 14 ani?

Altfel, un vas de o sută de tone ar fi trebuit să dispună măcar de un căpitan, de un secund și de cinci-șase marinari. Or, din tot personalul acesta strict necesar ca să-l conducă, nu mai rămăsese decât musul.

De unde putea veni iahtul acesta, de pe ce țărmuri austral-asiatice, de prin ce arhipelaguri ale Oceaniei, de câtă vreme plutea și cu ce destinație?

Desigur că dacă vreun comandant de vapor ar fi întâlnit goeleta Sloughi prin aste mări îndepărtate, copiii ar fi știut să-i răspundă la întrebări. Din nefericire însă, la orizont nu era nici urmă de corabie, nici de vreunul din acele transatlantice ale căror drumuri se încrucișează pe mările australiene, nici de nave de comerț, cu aburi ori cu pânze, din cele trimise cu sutele din Europa ori din America înspre porturile din Pacific. Și chiar dacă prin preajmă s-ar fi aflat vreun asemenea

bastiment, atât de puternic datorită mașinilor sale ori aparaturii sistematice de pânze, tot n-ar fi putut veni în ajutorul iahtului pe care marea îl arunca de colo-colo ca pe-o epavă, deoarece și el ar fi trebuit să lupte împotriva furtunii.

Briant și tovarășii săi se străduiau din răspuțeri ca iahtul să nu fie izbit din coastă.

— Ce e de făcut? strigă Doniphan.

— Tot ce o sta în puterile noastre! răspunse Briant.

Aceste cuvinte erau rostite de un copilandru, în momente când până și cel mai vajnic dintre bărbați poate că și-ar fi pierdut nădejdea!

Într-adevăr, furtuna se dezlănțuia tot mai aprigă. Vântul se năpustea cu o furie nimicitoare, cum spun marinarii – și cu drept cuvânt, căci vasul putea fi spulberat într-o clipă de o răbufnire de vânt. De altfel, de două zile se aflau aproape în voia valurilor, deoarece catargul principal fusese rupt la patru picioare de la bază, astfel că nu mai avuseseră unde prinde „săgeata”, pânza din față care i-ar fi ajutat să poată ține mai sigur vasul în direcția vântului. Catargul mizenei, cu vârful retezat, mai ținea încă, dar amenința dintr-o clipă într-alta să se prăbușească peste punte, fiind slăbit din odgoane.

La prova, bucăți sfâșiate din șirul de vântrele se zbăteau în vânt cu pocnete ca de pușcă. Din toate pânzele nu mai rămăseseră decât mizena, gata să se sfâșie și ea, căci băieții nu avuseseră putere s-o mai ruleze pe vergă, ca să-i micșoreze suprafața. Iar dacă și pânza asta s-ar sfâșia, vasul n-ar mai putea fi ținut pe linia vântului, și valurile, lovindu-l în coastă, l-ar culca și l-ar scufunda cu oameni cu tot în adâncuri.

De atâta vreme, nici o insulă nu se arăta în larg, nici un continent spre răsărit! Oricât de plină de primejdii ar fi fost o apropiere de țarm, totuși copiii erau mai puțin îngroziți de ea decât de furiile mării acesteia fără de sfârșit. Țarmul, fie el cât de neprimitor ori de stâncos, ori de supus năvalei vijelioase a apelor și zbcuciumului neîntrerupt al valurilor printre stânci, țarmul, gândeau ei, ar fi fost mântuirea, ar fi fost pământul care te ține, nu oceanul acesta care se cascadează să te înghită.

Căutau deci cu privirea, doar or vedea vreo lumină încotro să se îndrepte. Dar nici o licărire nu se arăta în noaptea întunecată.

Deodată, curând după miezul nopții, o pârâitură grozavă acoperi urletele valurilor.

— S-a rupt catargul mizenei! strigă Doniphan.

— Nu, răspunse Moko. Pânza s-a smuls din agățători.

— Trebuie scoasă cu totul, fu de părere Briant. Gordon, tu rămâi la timonă cu Doniphan, iar tu, Moko, vino să-mi ajuți.

Ca ajutor de marinar, Moko era oarecum priceput în meserie, dar nici Briant nu era chiar neștiutor. Doar străbătuse și el Atlanticul și Pacificul, călătorind din Europa spre Australia, și nu-i erau cu totul necunoscute manevrele necesare pentru a conduce o navă. Așa se face că ceilalți băieți, care habar n-aveau de vreo manevră, lasară pe seama lui și a lui Moko cârmuirea iahtului.

Cât ai clipi, Briant și ajutorul său ajunseră vitejește la prova. Pentru ca iahtul să nu fie izbit în coastă și înclinat, trebuia neapărat înlăturată mizena – pânza principală – care se adunase ca o pungă, umflată de vânt în partea de jos, și ținea vasul în loc, gata să se aplece. De s-ar fi întâmplat una ca asta, nici că s-ar mai fi putut ridica decât dacă i-ar fi retezat catargul chiar de la bază, după ce l-ar fi desprins mai întâi din cabluri. Dar cum ar fi reușit așa ceva niște copii?

Cu toate greutatețile, Briant și Moko au dat dovadă de mare dibăcie. Hotărâți să păstreze cât mai multe pânze pentru ca iahtul să se mențină cu vântul din spate cât timp va ține furtuna, ei reușiră să lărgească frânghia vergei, care coborî la patru-cinci picioare deasupra punții. Părțile zdrențuite ale mizenei odată tăiate cu cuțitul, prinseră cu două cârlige colțurile de jos, legându-le cu frânghii trecute prin belciugele de fier de pe punte, lucru anevoios, căci în nenumărate rânduri vajnicii băieți erau să fie măturați de valuri.

Cu toate că pânzele erau atât de împuținate, goeleta reuși să-și mențină direcția pe care pornise de atâta vreme. Chiar dacă nu ar mai fi avut nici o pânză, corpul corăbiei oferea totuși destulă suprafață vântului, pentru ca vasul să capete

LBRIS

We know
books

JULES VERNE

FARUL
de la
capătul lumii

Tehnoredactare: Stejărel Decu-Jerep

ISBN: 978-630-6500-75-8

CAPITOLUL I INAUGURARE

Soarele scăpăta în spatele dealurilor care mărgineau spre vest priveliștea. Timpul era frumos. În zare, deasupra mării, despărțită printr-o linie de cer, înspre nord-est și est, câțiva norișori reflectau ultimele raze care nu vor întârzia să se stingă în umbrele înserării. Amurgul e de lungă durată pe această latitudine de 55 grade a emisferei sudice. În clipa când din discul însângerat nu rămase decât o fâșie, se auzi o lovitură de tun de la bordul canonierei Santa-Fe și în vârful brigantinei steagul Republicii Argentina se înalță fâlfâind în bătaia vântului. În aceeași clipă licări lumina farului, construit la o bătaie de pușcă distanță, în spatele golfului Elgor, unde ancorase Santa-Fe. Doi dintre paznicii farului, lucrătorii de pe mal și echipajul adunat în prova navei salutară cu îndelungi urale prima lumină aprinsă pe această coastă îndepărtată. Alte două lovituri de tun, care răsunară până departe, răspunseră celei dintâi.

După această manifestare, pavilioanele canonierei fură coborâte, conform regulamentului navelor de război, și liniștea se lăsă din nou pe Insula Statelor, așezată în punctul unde se unesc apele Atlanticului cu ale Pacificului.

Lucrătorii se îmbarcară neîntârziat la bordul navei Santa-Fe și nu mai rămaseră pe uscat decât cei trei paznici ai farului.

Unul era de serviciu în camera de cart, ceilalți doi nu se duc imediat în locuința lor, dar se plimbă de-a lungul coastei, discutând între ei.

— Știi, Vasquez, zise cel mai tânăr, mâine canoniera va pleca în larg...

— Da, Felipe, răspunse Vasquez, și sper că va avea vreme bună până să ajungă în port...

— E cam departe, Vasquez. We know

— Nu e mai departe când vii decât atunci când te întorci, Felipe.

— Mă cam îndoiesc, răspunse, Felipe râzând.

— Și câteodată, băiete, zise Vasquez, faci mai mult la duce-re decât la întoarcere, doar dacă vântul nu bate de fiecare dată la fel! La urma urmelor, 1.500 de mile nu e cine știe ce, când nava are mașini și pânze bune.

— Și apoi, Vasquez, comandantul Lafayate cunoaște bine drumul...

— Care e un drum drept, băiete. A luat-o spre sud ca să vină încoace și o va lua spre nord ca să se întoarcă și, dacă vântul continuă să sufle dinspre uscat, va fi la adăpostul coastei și va naviga ca pe fluviu.

— Dar pe un fluviu care n-ar avea decât un singur mal, zise Felipe.

— Ce importanță are, dacă este malul cel bun și e întotdeauna cel bun când vântul ți-e prielnic.

— E adevărat, aprobă Felipe, dar dacă mergi împotriva vântului...

— Asta ar însemna ghinion, Felipe, și cred că nu-l va avea tocmai Santa-Fe. În 15 zile poate să parcurgă cele 1500 mile și să ancoreze în rada portului Buenos Aires... Dar dacă vântul ar bate dinspre est...

— Atunci n-ar găsi un port de refugiu nici aici, pe coastă și nici în altă parte, în larg!

— Așa cum spui, băiete. În Țara de Foc sau în Patagonia nu te poți opri. Trebuie să ieși în larg, căci altfel riști să te urci pe mal.

— Dar, în sfârșit, după părerea mea, vremea bună va mai ține.

— Părerea ta este și a mea, Felipe. Suntem aproape de începutul verii... trei luni bune înaintea ta, e ceva...

— Și lucrările au fost terminate tocmai la timp.

— Știu, băiete, știu. La începutul lui decembrie. Sau, cum s-ar spune, începutul lui iunie pentru marinarii din Nord. În acest anotimp băntuie mai rar furtuni din acelea care răstoarnă

o navă încărcată tot așa de ușor cum ți-ar smulge pălăria din cap... Și apoi, atâta timp cât Santa-Fe se găsește în port, poate să se dezlănțuie vântul, furtuna sau vijelia cât i-o plăcea!... Nu-i nici o primejdie ca insula noastră să se scufunde cu far cu tot!

— Desigur, Vasquez. De altfel, după ce va transmite acolo știri despre noi, când canoniera se va întoarce cu celălalt schimb...

— Peste trei luni, Felipe...

— Va găsi insula pe locul ei...

— Și pe noi pe ea, răspunse Vasquez, frecându-și mâinile după ce trase adânc din pipă, învăluindu-se într-un nor de fum. Vezi, băiete, nu suntem aici la bordul unei nave pe care vijelia o mână încoace și încolo, sau dacă vrem s-o numim navă, ea este bine înfiptă în coada Americii și nu va fi smul-să din ancora sa... Știu prea bine că aceste meleaguri sunt primejdioase și că mărilor de la capul Horn au, pe drept cuvânt, o tristă faimă. Că naufragiile pe Insula Statelor au fost nenumărate și că jefuitorii de epave n-ar putea alege un loc mai nimerit pentru a strânge avere! Dar toate acestea se vor schimba, Felipe! Iată că acum Insula Statelor are un far, și nici un uragan, ori de unde ar sufla el, nu va reuși să-l stingă!

Navele îl vor vedea la timp pentru a-și găsi drumul!... Se vor călăuzi după lumina sa și nu vor mai risca să se lovească de stâncile capului San-Juan, de ale lui San-Diego sau Fallows, chiar și pe nopțile cele mai întunecoase! Noi vom fi aceia care vom avea grijă de far și o vom face cum trebuie.

Vasquez vorbea cu atâta însuflețire, încât sfârși prin a-l liniști pe camaradul său. Poate că Felipe nu se gândea cu inima ușoară la lungile săptămâni pe care trebuia să le trăiască pe această insulă pustie, fără să aibă vreo legătură cu semenii săi, până în ziua când le va veni schimbul.

Pentru a termina, Vasquez adăugă:

— Vezi tu, băiete, timp de 40 de ani am colindat toate mărilor vechiului și noului continent, ca mus, elev marinar, marinar, maistru. Ei bine, acum, când a sosit vârsta să mă pensionezez, nu puteam să-mi doresc ceva mai bun decât să fiu paznicul unui far, și încă ce far! Farul de la Capătul Lumii...!

LBRIS

We know
books

JULES VERNE

**800 DE LEGHE
PE AMAZON**

Cunosc.ro
2023

Tehnoredactare: Stejărel Decu-Jerep

ISBN: 978-630-6500-73-4

PARTEA ÎNTÂI

Capitolul 1 UN PÂNDAR DE CODRU

*Phyjslyddqjdzxgasgzzqeqhxgkfnrxujugiocytdxoksbxhhu
ypohdvyrymhuhpaydkjoxphetozsletozsletnmpoffoovdpajxhyyno
jyggaymeqynfuqlnmxlyfgsiizmqiztlbqgsqeubvnrcredgruzblr
mxyhqhpzdrrocrohepqxufivrrplphonthvddqjhsntzhhhnfepmqkyi
niextogzgkyimmfoijdqdpzjqsykrplxhxqrymvklohphotozvdksop
suvjhd.*

Omul care ținea în mână documentul, al cărui ultim alineat era alcătuit din această ciudată înșiruire de litere, rămase câteva clipe îngândurat, după ce-l mai citi o dată cu luare-aminte. Documentul cuprindea o sută de astfel de rânduri, care nu erau măcar despărțite în cuvinte. Părea că fusese scris cu mulți ani în urmă, și timpul îngălbenise foaia groasă de hârtie acoperită cu aceste hieroglife.

Dar oare după ce reguli fuseseră înșiruite literele? Numai omul acesta ar fi putut s-o spună. Sunt pe lume limbaje cifrate, asemănătoare încuietorilor de la casele de bani moderne; ele își păstrează taina în același fel: combinațiile în care se află dezlegarea sunt de ordinul milioanei și viața întregă a unui calculator n-ar ajunge să le inventarieze. Ca să deschizi o casă de bani îți trebuie „cuvântul cheie”; pentru citirea unei asemenea criptograme îți trebuie „cifrul”. După cum vom vedea, cea de față avea să reziste celor mai ingenioase încercări, și încă în împrejurări deosebit de grave. Omul care terminase de recitat documentul nu era decât un simplu pândar de codru.

Sub denumirea de „capitães do mato” sunt cunoscuți în Brazilia agenții însărcinați cu urmărirea sclavilor fugiți. Această funcție datează de prin 1722. Pe atunci, ideile anti-sclavagiste erau împărtășite doar de câțiva filantropi. A trebuit să treacă mai bine de un secol înainte ca popoarele civilizate să le accepte și să le pună în practică. Se pare că dreptul de a fi liber, stăpân pe sine, este cel dintâi drept firesc al omului și, cu toate acestea, s-au scurs mii de ani până să le vină câtorva națiuni gândul lăudabil de a-l recunoaște.

În 1852 – an în care se va desfășura această povestire – mai existau în Brazilia sclavi, deci și pândari de codru care să-i vâneze. Anumite considerente de ordin economic întârziaseră ora emancipării totale; dar, încă de pe atunci, negrul avea dreptul să se răscumpere, iar copiii lui se nașteau liberi. Prin urmare, nu era departe ziua în care această țară minunată, întinsă cât trei sferturi din Europa, n-avea să mai numere nici un sclav printre cele zece milioane de locuitori ai săi.

La drept vorbind, și funcția de pândar de codru era sortită dispariției, astfel că în perioada aceea câștigurile ce se realizau de pe urma prinderii fugarilor se micșoraseră simțitor. Cu ani în urmă, când meseria era mult mai bănoasă, pândarii de codru alcătuiau o lume de aventurieri, în marea lor majoritate vagabonzi sau dezertori, prea puțin demni de stimă. Se-nțelege de la sine că și la ora aceea vânătorii de sclavi aparțineau drojdiei societății, și, de bună seamă, omul cu documentul nu se deosebea de puțin onorabila tagmă a „capitães do mato”.

Se numea Torres și nu era nici metis, nici indian, nici negru, ca majoritatea camarazilor săi. Era un alb de origine braziliană, cu ceva mai multă învățătură decât i-ar fi cerut situația lui actuală. De fapt era și el un deklasat, ca mulți alții ce pot fi întâlniți în ținuturile îndepărtate ale Lumii Noi. Și, într-o perioadă în care legile braziliene interziceau mulatrilor sau altor locuitori cu sânge amestecat anumite funcții, dacă i se aplica și lui această interdicție nu era din cauza originii, ci a purtării nedemne de care dăduse dovadă. De altfel, în clipa de față Torres nu se mai afla în Brazilia. Trecuse de curând granița și rățăcea de câteva zile prin pădurile peruane prin care-și croiește drum Amazonul de Sus.

Torres era un bărbat de vreo treizeci de ani, robust, asupra căruia oboseala unei vieți zbuciumate nu părea să fi lăsat urme, datorită temperamentului său cu totul deosebit și sănătății lui de fier.

Era de statură mijlocie, cu umeri lați, cu trăsături regulate, mersul hotărât, cu obrazul bronzat de arșița tropicelor și acoperit de o barbă neagră și deasă. Ochii lui, adânciți sub sprâncenele îmbinate, te săgetau cu privirea vie, dar tăioasă, a omului lipsit de scrupule. Înainte chiar de a se fi bronzat datorită climei, fața lui nu numai că nu roșea cu ușurință, ci, dimpotrivă, mai degrabă se schimonosea sub înrâurirea unor patimi nesăbuite.

Torres era îmbrăcat ca un hoț de codru. Hainele lui vădeau o întrebuințare destul de îndelungată: purta o pălărie din piele cu boruri largi, așezată la nimereală, și un pantalon din lână groasă, vârat în carâmbii cizmelor grele, alcătuiind partea cea mai trainică a veșmintelor sale; peste toate acestea, un „poncho” decolorat, îngălbenit, nu lăsa să se vadă nici cum era haina, nici cum fusese odinioară vesta ce-i acoperea pieptul.

Dar, dacă Torres fusese pândar de codru, era limpede că nu-și mai exercita meseria – cel puțin în condițiile de față. Asta se vedea după lipsa mijloacelor de apărare sau de atac, a armelor de foc necesare în urmărirea negrilor. N-avea nici pușcă, nici revolver. Doar la cingătoare purta o unealtă care aducea mai degrabă cu o sabie decât cu un cuțit de vânătoare și căreia i se spune „manchetta”. Pe lângă asta, Torres mai era înarmat cu o „enchada”, un fel de săpăligă folosită îndeosebi la urmărirea tatușilor și agutișilor ce mișună prin pădurile Amazonului de Sus, unde animalele sălbatice sunt, în general, puțin de temut.

Oricum, în ziua aceea, de 4 mai 1852, aventurierul trebuie că era deosebit de cufundat în lectura documentului asupra căruia își ațintise privirea, sau poate că, obișnuit să rățăcească prin pădurile Americii de Sud, rămânea cu totul nesimțitor la frumusețea lor. Fapt este că nimic nu-l putea smulge din îndeletnicirea sa: nici strigătul prelungit al maimuțelor urlătoare, asemuit, pe drept cuvânt, de către domnul Saint-Hilaire cu

zgomotul făcut de securea tăietorului de lemn când se abate peste crengile copacilor; nici zăngănitul sec al inelelor șarpelui cu clopoței, puțin agresiv, ce-i drept, dar foarte veninos; nici vocea țipătoare a broaștei cornute, socotită cea mai hidoasă dintre reptile; nici chiar orăcăitul grav și sonor al broaștei mușgitoare, care, dacă nu poate avea pretenția că-l depășește în mărime pe bou, îl egalizează prin sonoritatea mugetelor.

Torres nu auzea nimic din tot vacarmul acesta care alcătuieste vocea complexă a pădurilor din Lumea Nouă. Culcat la rădăcina unui copac falnic, nu se ostenea măcar să admire coroana înaltă a acestui „pao ferro” sau lemn de fier, cu scoarța întunecată, densă, tare ca metalul pe care-l înlocuiește în confecționarea armelor și uneltelor indianului sălbatic. Nu! Cu totul absorbit de gândurile sale, pândarul de codru sucea și răsuca în mână ciudatul document. Cu ajutorul cifrului, știut doar de el, atribuia fiecărei litere valoarea ei reală; citea, verifica înțelesul acestor rânduri, pe care nimeni altul nu le-ar fi priceput, și zâmbea cu răutate.

Apoi începu să murmure cu glas scăzut fraze pe care nu le putea auzi nimeni în pustietatea acestui colț al pădurii peruane și pe care nimeni n-ar fi fost în stare să le înțeleagă.

— Da, spuse el, iată o sută de rânduri foarte clar scrise, având pentru cine știu eu o însemnătate de care el nici habar nu are. Acest cineva e bogat! Pentru el e o chestiune de viață sau de moarte, și, peste tot, așa ceva se plătește scump! Privind documentul cu ochi lacomi, adăugă:

— Un milion de reis¹ pentru fiecare cuvânt din ultima frază ar face o sumă frumușică! Și ce valoare are fraza asta! Rezumă în ea întregul document! Ea dezvăluie adevăratele nume ale unor persoane! Dar, înainte de a încerca s-o înțelegi, ar trebui să începi prin a stabili numărul cuvintelor pe care le cuprinde și, chiar după aceea, tot îți scapă sensul real!

Spunând acestea, Torres începu să socotească în minte:

— Sunt cincizeci și opt de cuvinte, exclamă el, ceea ce ar face cincizeci și opt de milioane de reis. Cu o sumă ca asta poți trăi în Brazilia, în America, oriunde ai dori, fără să muncești!

1. Reis – monedă peruană și braziliană.

Și ce s-ar întâmpla dacă toate cuvintele din document mi-ar fi plătite cu același preț! Aș avea de numărat sute de milioane de reis. Țin în mână prilejul de a realiza o avere și aș fi cel mai mare dintre nătărăi dacă l-aș pierde.

Lui Torres i se părea de pe acum că pipăie suma uriașă, că strânge în mână fișicurile de aur.

Dintr-o dată, gândurile sale porniră pe alt făgaș.

— În sfârșit, strigă el, sunt aproape de țintă și n-o să-mi pară rău de osteneala drumului care m-a purtat de pe malul Atlanticului până la albia Amazonului de Sus! S-ar fi putut ca omul acesta să fi părăsit America, să fi fost acum peste mări și țări și atunci cum aș mai fi dat de el? Dar nu! Este acolo și, dacă m-aș urca în vârful unuia dintre copaci, aș zări acoperișul casei în care locuiește cu tot neamul lui.

Apoi, luând hârtia și fluturând-o cu o mișcare nestăpânită, spuse:

— Chiar azi mă voi afla în fața lui! Chiar azi va ști că onoarea lui atârnă de aceste rânduri. Și când va dori să cunoască cifrul care să-i îngăduie să le citească, ei bine, va trebui să plătească acest cifru! Dacă vreau, îl va plăti cu toată averea, cu tot sângele lui! Ah, mii de draci! Respectabilul camarad care mi-a încredințat acest document prețios, care mi-a indicat unde-l voi putea găsi pe fostul său tovarăș și numele sub care se ascunde de atâția ani, acest respectabil camarad nu bănuia cătuși de puțin ce bogăție mi-a pus în mână!

Torres mai privi o ultimă dată documentul îngălbenit și, după ce-l împături cu grijă, îl închise într-o cutie cilindrică de aramă ce-i slujea totodată drept portmoneu.

De fapt, toată averea lui Torres era cuprinsă în această cutie, cât un portțigaret de mare, așa că în nici o țară din lume el n-ar fi putut trece drept un om bogat. Avea acolo câteva monede de aur din statele înconjurătoare: doi dubli condori din Statele Unite ale Columbiei, valorând fiecare în jur de o sută de franci, bolivari venezuelieni cam de aceeași valoare, de două ori pe atâția soli peruani, câțiva escudos chilieni, echivalentul a cel mult cincizeci de franci, și niște mărunțiș. Dar totul la un loc nu făcea decât suma rotundă de cinci sute

LBRIS

We know
books

Jules Verne

Copiii Căpitanului Grant
- vol. 1 -

Daffi's Books
2024

Tehnoredactare: Stejărel Decu-Jerep

ISBN:

Cuprins

PARTEA ÎNTÂI – CĂLĂTORIE ÎN AMERICA DE SUD	5
Capitolul I. Balance-fish	5
Capitolul II. Cele trei documente	10
Capitolul III. Malcolm Castle	17
Capitolul IV. O propunere a lady-ei Glenarvan	23
Capitolul V. Plecarea vasului Duncan	28
Capitolul VI. Pasagerul cabinei nr. 6	34
Capitolul VII. De unde vine și unde se duce Jacques Paganel	40
Capitolul VIII. Un om de ispravă mai mult pe bordul Duncanului	45
Capitolul IX. Strâmtoarea lui Magellan	51
Capitolul X. Paralela 37	59
Capitolul XI. Prin Chile	67
Capitolul XII. La patru mii de metri înălțime	73
Capitolul XIII. Coborârea Cordilierilor	80
Capitolul XIV. Împușcătura providențială	88
Capitolul XV. Spaniola lui Jacques Paganel	94
Capitolul XVI. Rio Colorado	100
Capitolul XVII. În pampas	108
Capitolul XVIII. În căutarea unei surse de apă	116
Capitolul XIX. Lupii roșii	124
Capitolul XX. Câmpiile argentine	133
Capitolul XXI. Fortul Independenței	140
Capitolul XXII. Inundația	147
Capitolul XXIII. Viață de pasăre	154
Capitolul XXIV. Călătoria continuă să ducă viața păsărilor ...	161
Capitolul XXV. Între foc și apă	169
Capitolul XXVI. Atlanticul	175
PARTEA a II-a. CĂLĂTORIE ÎN AUSTRALIA	181
Capitolul I. Întoarcerea la bord.	181
Capitolul II. Tristan d'Acunha	190
Capitolul III. Insula Amsterdam	197
Capitolul IV. Rămășagurile dintre Jacques Paganel și ma- iorul Mac Nabbs	204
Capitolul V. Învolburările Oceanului Indian	215

Capitolul VI. Capul Bernoulli	224
Capitolul VII. Ayrton	232
Capitolul VIII. Plecarea	241
Capitolul IX. Provincia Victoria	247

We know
books

PARTEA ÎNTÂI - CĂLĂTORIE ÎN AMERICA DE SUD

Capitolul I. Balance-fish

La 26 iulie 1864, sub o adiere puternică de vânt dinspre nord-est, un iaht mareț evolua cu toată iuțeala pe valurile canalului de nord. Pavilionul Angliei flutura în vârful catargului de dinapoi; la extremitatea marelui catarg un pavilion albastru purta inițialele E. G., brodate în aur, având deasupra o coroană ducală. Iahtul se numea Duncan și aparținea lordului Glenarvan, unul din cei șaisprezece pairi scoțieni care făceau parte din Camera Lorzilor și cel mai distins membru al „Royal-Thames-Yacht-Club”-ului, foarte cunoscut în Regatul Unit.

Lordul Edward Glenarvan se găsea pe bord cu tânăra-i soție, lady Helena, și cu unul din verii lui, maiorul Mac Nabbs. Duncanul, nou construit, făcuse exerciții la câteva mile de golful Clyde, și încerca să se reîntoarcă la Glasgow; insula Arran se zărea de acum la orizont, când matelotul de pe catarg semnală un pește enorm care se zbătea în urma iahtului. Căpitanul John Mangles porunci ca lord Edward să fie prevenit de acest fapt. Lordul urcă pe punte cu maiorul Mac Nabbs și întrebă pe căpitan ce crede asupra vietății.

— Cred că-i un rechin din cei mari, răspunse John Mangles.

— Un rechin prin locurile acestea? exclamă Glenarvan.

— Fără îndoială; el aparține unei specii de rechini care se întâlnesc în toate mările și sub toate latitudinile. E așa-numitul „Balance-Fish”¹. Dacă înălțimea voastră consimte și dacă lady-ei

1. Balance-fish este astfel numit de marinarii englezi, deoarece capul său are forma unei balanțe sau, mai exact, a unui ciocan mare. Din această cauză, în Franța, este cunoscut sub numele de rechin-ciocan.

Glenarvan iar fi pe plac să asiste la o vânătoare ciudată, vom ști îndată ce avem de făcut.

— Să pescuim atunci, zise lord Glenarvan.

Apoi trimise un marinar să prevină și pe lady Helena, care veni pe punte, într-adevăr ispitită nespus.

Marea era frumoasă; se puteau urmări pe suprafața ei cu ușurință rezele evoluări ale rechinului, care se cufunda sau se ridica la suprafață cu o surprinzătoare putere. John Mangles dădu ordine. Mateloții aruncară peste bord o parămă puternică, prevăzută cu un cârlig la care era pusă ca momeală o bucată enormă de slănină. Cu toate că rechinul era încă la o distanță de cincizeci de coți, simți momeala oferită lăcomiei lui. Se apropie repede de iaht. I se vedeau aripile cenușii la capete, negre la bază, bătând valurile cu violență, pe când coada și-o menținea într-o poziție dreaptă. Pe măsură ce înainta, ochii lui mari, bulbucăți, apăreau umflați de poftă, iar fălcile, larg deschise, descopereau patru șiruri de dinți. Capul îi era larg și așezat ca un ciocan uriaș în vârful unui mâner.

John Mangles nu se înșelase; acesta era cel mai lacom specimen al familiei rechinilor. Pasagerii și marinarii de pe Duncan urmăreau cu încordată atenție mișcările rechinului. Animalul fu de îndată în dreptul cârligului; se întoarse pe spate pentru a-l apuca mai bine și enorma bucată de slănină dispăru în vastul lui gâtlej. Îndată ce se „prinse”, mateloții îl traseră. Rechinul se zbătu cu putere văzându-se smuls din elementu-i natural, apa. Dar se ținu seamă de violența lui; o frânghie prevăzută cu un laț îl apucă de coadă și-i paraliza mișcările. După câteva clipe era zvârlit pe punte. Îndată, unul din marinari se apropie de dânsul, cu băgare de seamă, și cu o puternică lovitură de topor tăie coada uriașă a animalului.

Pescuirea era terminată; nu se mai puteau teme de nimic din partea monstrului; răzbunarea marinarilor era satisfăcută, dar curiozitatea lor, nu. Într-adevăr, pe bordul oricărei corăbii este obiceiul de a se cerceta cu atenție stomacul rechinilor.

Lady Glenarvan nu voi să asiste la această „explorare”, și se întoarse la locul său. Rechinul găfăia încă; era lung de peste trei metri și cântărea peste șase sute de livre. Dimensiunea și greutatea nu aveau nimic extraordinar; dar dacă „balance-fish” nu este clasat printre uriașii speciei, el se numără printre cei mai de temut. Fu spintecat grabnic cu lovituri de topor. Cârligul

pătrunsese până în stomacul absolut gol; evident animalul posesese multă vreme, și marinarii înșelați în speranțele lor începeau să-i arunce rămășițele în mare, când conducătorul echipajului observă un obiect grosolan, încurcat puternic în măruntaiele peștelui.

— Ei, ce-i asta? exclamă el.

— O piatră pe care animalul va fi înghițit-o, răspunse unul dintre marinari...

— Da, reluă un altul, e o ghiulea cu sârmă.

— Tăceți, replică Tom Austin, secundul iahtului, nu vedeți că animalul era un bețivan patentat și că a băut nu numai vinul dar și sticla?

— Ce, întrebă lordul Glenarvan, rechinul are în stomac o sticlă?

— O sticlă veritabilă, răspunse șeful de echipaj.

— În cazul acesta, Tom, reluă lord Edward, scoateți-o cu băgare de seamă; sticlele găsite în mare închid adesea documente de preț.

— Crezi? întrebă Mac Nabbs.

— Cred că de multe ori poate fi cu puțință.

— Nu te contrazic, răspunse maiorul. Poate că și acum o fi aici vreo taină.

— O vom afla îndată, zise Glenarvan. Ei bine, Tom?

— Iată, răspunse secundul, arătând sticla pe care o scosese nu fără greutate, din stomacul rechinului.

— Bun, zise Glenarvan. Spălați-o și aduceți-mi-o pe dună.

Sticla fu depusă pe masa din careu, împrejurul căreia se așezară lordul Glenarvan, maiorul Mac Nabbs, căpitanul John Mangles și lady Helena. Se știe că femeia este curioasă întotdeauna.

Pe mare orice întâmplare constituie un eveniment. Fu un moment tăcere. Era oare aici taina unui dezastru, sau o simplă scrisoare încredințată bunului plac al valurilor de vreun marinar fără lucru?

Înainte de a fi cercetată în interior, sticla fu examinată pe dinafară. Ea avea o îmbucătură subțire și lungă, al cărei gât puternic purta încă un capăt de sârmă de fier atinsă de rugină; pereții săi erau foarte groși și în stare să suporte o presiune de mai multe atmosfere. Cu aceste sticle, podgoreni din Ai sau din Epernay rup picioarele scaunelor, fără să se spargă. Sticla putuse deci să suporte fără nici o stricăciune primejdia unei lungi pribegiri.

— O sticlă a casei Clicquot, zise simplu maiorul.

LIBRIS

Welkroy
books

Și cum era cunoscător în această materie, afirmația lui fu primită fără tăgadă.

— Dragul meu maior, răspunse lady Helena, puțin ne pasă ce fel de sticlă e dacă nu știm de unde vine.

— Vom ști, dragă Helena, zise lord Edward, și putem afirma de pe-acum că vine de departe. Privește stratul pietrificat care o acoperă: substanțele sunt mineralizate, pentru a zice astfel, sub acțiunea mării. Această rămășiță a plutit multă vreme în ocean, înainte de a fi intrat în pânțelele rechinului.

— Dar de unde vine? întrebă lady Glenarvan.

— Așteaptă, așteaptă; trebuie să fii răbdătoare când ai o sticlă ca asta în fața ta.

Glenarvan începu să scormonească stratul care apăra gâtul sticlei; îndată ieși la iveală dopul care era foarte stricat de apă.

— Circumstanța supărătoare, zise lordul Edward, căci dacă se găsește vreo hârtie înăuntru va fi fost vătămată.

— Tot ce se poate, replică maiorul.

— Voi adăuga, reluă Glenarvan, că sticla, rău astupată, avea să se scufunde, și e o fericire că rechinul a înghițit-o pentru ca să ne-o aducă aici pe bord.

— Fără îndoială, răspunse John Mangles, și totuși ar fi fost mai bine s-o fi pescuit-o în mijlocul mării pe o latitudine și o longitudine bine determinate. Studiind curenții atmosferici și marini, se poate recunoaște drumul străbătut; dar cu acești rechini care merg contra vântului și mării, nu mai știi ce să faci.

— Vom vedea, răspunse lord Edward.

Scoase dopul cu multă grijă. Un miros puternic de sare se răspândi.

— Ei bine? întrebă lady Helena cu o nerăbdare specific femeiască.

— Da, zise Glenarvan, nu m-am înșelat! Sunt niște hârtii!

— Documente, documente! strigă lady Helena.

— Numai că, răspunse Glenarvan, par să fie roase de umezeală, și e imposibil să le scoți, căci sunt lipite de pereții sticlei.

— S-o spargem, răspunse maiorul.

— Aș vrea s-o păstrez neatinsă, replică Glenarvan.

— Și eu la fel, răspunse maiorul.

— Fără îndoială, zise lady Helena, dar conținutul este mai prețios decât sticla, și e mai bine s-o sacrificăm.

— Înălțimea voastră să desprindă numai gâtul, zise John Mangles. În felul acesta s-ar putea scoate documentul fără a se sparge sticla.

Era greu să se procedeze în alt fel. Trebuia să se întrebuințeze ciocanul, căci învelitoarea de piatră era extrem de tare. Sfărâmăturile căzură pe masă și mai multe bucăți de hârtie ieșiră la iveală, lipite una de alta. Glenarvan le scoase cu grijă, le separă și le întinse pe masă. Lady Helena, maiorul și căpitanul se îngâmădiră în jurul lui.

Tehnoredactare: Stejărel Decu-Jerep

ISBN:

Cuprins

PARTEA a II-a. CĂLĂTORIE ÎN AUSTRALIA (continuare) ...	5
Capitolul X. Râul Wimerra	5
Capitolul XI. Burke și Stuart	13
Capitolul XII. Trenul de la Melbourne la Sandhurst	21
Capitolul XIII. Un premiu de geografie	29
Capitolul XIV. Minele muntelui Alexandru	38
Capitolul XV. Australian and New Zealand Gazette	47
Capitolul XVI. Maiorul susține că sunt maimuțe	53
Capitolul XVII. Crescătorii de vite milionari	62
Capitolul XVIII. Alpii australieni	70
Capitolul XIX. O lovitură de teatru	76
Capitolul XX. Aland-Zealand	84
Capitolul XXI. Patru zile	92
Capitolul XXII. Eden	98
PARTEA a III-a. OCEANUL PACIFIC	105
Capitolul I. Macquarie	105
Capitolul II. Trecutul țării spre care se îndreptau călătorii	112
Capitolul III. Masacrele din Noua Zeelandă	119
Capitolul IV. Stâncile submarine	126
Capitolul V. Marinarii improvizați	133
Capitolul VI. În care canibalismul e tratat teoretic	141
Capitolul VII. Călătorii acostează, în sfârșit, în acea țară de care trebuiau să fugă	147
Capitolul VIII. Țara în care se aflau călătorii	153
Capitolul IX. Treizeci de mile spre nord	162
Capitolul X. Fluviul național	169
Capitolul XI. Lacul Taupo	178
Capitolul XII. Funeraliile unui șef maor	187
Capitolul XIII. Ultimele ore	194
Capitolul XIV. Muntele tabu	202
Capitolul XV. Marile mijloace ale lui Paganel	212
Capitolul XVI. Între două focuri	219
Capitolul XVII. Pentru ce plutea vasul Duncan pe coasta răsăriteană a Noii Zeelande	227
Capitolul XVIII. Ayrton sau Ben Joyce?	233

Capitolul XIX. O învoială	238
Capitolul XX. Un strigăt în noapte	246
Capitolul XXI. Insula Tabor	253
Capitolul XXII. Ultima poznă a lui Jacques Paganel	261

PARTEA a II-a. CĂLĂTORIE ÎN AUSTRALIA (continuare) Capitolul X. Râul Wimerra

A doua zi, la 24 decembrie, plecarea avu loc din zori. Căldura era de-acum puternică, dar suportabilă, drumul aproape neîntrerupt și prielnic mersului cailor. Convoiul intră într-un crâng. Seara, după o zi bună de mers, poposiră pe malurile Lacului Alb, cu apă sălcie și nepotabilă...

Acolo, Jacques Paganel trebui să recunoască și că acest lac nu era alb tot așa cum Marea Neagră nu-i neagră, după cum Marea Roșie nu-i roșie, după cum Fluviul Galben nu-i galben și după cum Munții Albaștri nu-s Albaștri. Totuși, el discută mult, din amor propriu de geograf, dar argumentele sale nu biruită.

Mr. Olbinett prepară cina cu punctualitatea obișnuită; apoi, călătorii, unii în căruță, alții sub cort, adormiră îndată, cu toate urletele lamentabile ale „dingoes”, șacalii Australiei.

O câmpie admirabilă, împestrițată în întregime de crizante-me, se întindea dincolo de Lacul Alb. A doua zi, Glenarvan și tovarășii săi, la sculare, ar fi voit bucuroși să aplaude mărețul decorațiune oferit privirilor lor. Plecară. Până la orizont, totul era livadă și flori în primăvărateca îmbujorare. Reflexe albastrii ale inului cu frunze mărunte se însoțeau cu roșul stacojiu al unui acanthus specific acestui ținut. Numeroase varietăți de „emerophilis” înveleau verdeața și terenurile îmbibate de sare dispăreau sub spanaculporcesc, lobode și sfecle, ici verzi-albastrii, colo roșiaticice, care fac parte din invadatoarea familie a salsolaceelor. Sunt plante folositoare industriei, căci ele dau o sodă excelentă prin arderea și spălarea cenușii lor. Paganel, care devenea botanist în mijlocul florilor, numea aceste plante diferite și, cu mania sa de a cifra totul, spuse că se numărau până acum patru sute de specii de plante repartizate în o sută douăzeci de familii, în flora australiană.

Mai târziu, după vreo zece mile, repede trecute, căruța merse printre crânguri înalte de salcâmi albi și de mimoze, a căror

inflorescență e așa de variabilă. Regnul vegetal, în acest ținut al „spring-plains”¹, nu se arată ingrat către astrul zilei și dă înapoi în parfumuri și în culori ceea ce soarele îi dădea în raze.

Cât despre regnul animal, el era mai avar cu speciile sale. Câțiva casoari² săreau în câmpie, fără a fi cu puțință de a te apropia de ei. Totuși, maiorul a fost destul de îndemânativ când a lovit în coaste un animal foarte rar, pe cale de dispariție. Era un „jabiru”, cocorul uriaș al coloniilor engleze. Această zburătoare era foarte înaltă iar ciocul ei larg, conic, foarte ascuțit la capăt, măsura patruzeci și opt de centimetri lungime. Reflexele violete și purpurii ale capului său contrastau vioi cu verdele lustruit al gâtului, cu strălucitoarea albeață a gâtulejului și cu roșul viu al lungilor sale picioare. Natura părea că întrebuițase pentru el toată paleta culorilor.

Admirară mult pasărea și maiorul ar fi avut onorurile zilei, dacă tânărul Robert n-ar fi întâlnit și omorât, câteva mile mai departe, un animal ciudat, jumătate arici, jumătate furnicar, o ființă asemenea speciilor din era primară. O limbă lungă și cleioasă spânzura în afara gurii sale fără dinți, cu care pescuia furnicile care alcătuiesc principala sa hrană.

— E un echidneu, zise Paganel dând monotremei³ adevăratul nume. Ați văzut vreodată un asemenea animal?

— E oribil, răspunse Glenarvan.

— Oribil, dar curios, reluă Paganel; mai mult, caracteristic Australiei și l-ați căuta în zadar în orice parte a lumii.

Fiirec, Paganel voia să ia hidosul arici și să-l pună în compartimentul bagajelor. Dar Mr. Olbinett se împotrivi indignat, încât savantul renunță să păstreze modelul monotrem.

În acea zi, călătorii trecură cu treizeci de minute meridianul 141°. Până aici, puțini coloniști, puțini squatterii se oferiseră vederii lor. Țara părea pustie. De bășinași nu era nici un semn, căci triburile sălbatică răătăcesc mai la nord, prin imensele pustietăți udate de afluenții lui Darling și Murray.

Dar un spectacol curios interesă ceata lui Glenarvan, căreia îi fu dat să vadă una din acele turme imense pe care speculanți

1. Câmpii udate de numeroase izvoare subterane.

2. O specie de struț australian.

3. Clasă de animale între mamifere și păsări, ca ornitorincul (n.t.).

îndrăzneți le aduc din munții de est până la provinciile Victoriei și ale Australiei Meridionale.

Către ora șase seara, John Mangles semnală la trei mile înaintea o coloană enormă de praf care se desfășura în zare. De unde venea acest fenomen? Explicația nu era tocmai ușoară. Paganel înclina pentru un meteor oarecare, căruia via sa imaginație îi și căuta o cauză naturală. Dar Ayrton îl opri în câmpul presupunerilor în care se aventurează, afirmând că norul de praf provenea de pe urma unei turme în mers.

Caporalul nu se înșela. Norul se-apropia. Răsuna un concert de behăituri, nechezaturi și răgete. Vocea omenească sub formă de strigăte, de șuierături și de vociferări se amesteca în această simfonie pastorală.

Un om se desprinsese din norul zgomotos. Era conducătorul șef al armatei cu patru picioare. Glenarvan se duse înaintea lui și relațiile se stabiliră fără multe ceremonii. Conducătorul sau, pentru a-i da adevăratul titlu, „stockeeper-ul”, era proprietarul unei părți a turmei. El se numea Sam Machell și venea, într-adevăr, din provinciile de răsărit îndreptându-se spre golful Portland.

Turma sa cuprindea 12.075 de capete, adică 1000 de boi, 11.000 de oi și 75 de cai. Toate aceste vietăți, cumpărate slabe în câmpiile Munților Albaştri, erau duse spre îngrășare în mijlocul pășunilor Australiei Meridionale, unde sunt vândute din nou cu un mare câștig. Astfel, Sam Machell, câștigând două lire de bou și o jumătate liră de oaie, realiza un câștig de o sută cincizeci de mii de franci. Era o afacere bună. Dar ce răbdare, ce energie pentru a conduce la destinație îndărătnica turmă și ce greutate erau de înfruntat! Câștigul pe care această meserie îl aduce e obținut cu trudă.

Sam Machell își povesti viața în puține cuvinte, în timp ce turma își continua mersul printre dumbrăvioarele de mimoze. Lady Helena, Mary Grant și călăreții descălecară și, așezați la umbra unui salcâm mare, ascultau povestirea stockeeper-ului. Sam Machell plecase de șapte luni. Făcea în medie zece mile pe zi. Lunga călătorie avea să dureze încă trei luni. Avea cu el, pentru a-l ajuta în această muncă, douăzeci de câini și treizeci de oameni, dintre care cinci negri foarte îndemânatici în găsirea animalelor răătăcite. Șase căruțe urmau armata.

Conducătorii înarmați cu stock-whips, bice ale căror mâne-re au optsprezece degete iar cureaua nouă picioare de lungime,

umblau printre rânduri, restabilind și colorând ordinea adesea tulburată, pe când cavaleria ușoară a câinilor alerga pe flancuri.

Călătorii admirară disciplina turmei. Diversele rase mergeau deosebit, căci boii și oile sălbatice se înțelegeau rău; cei dintâi nu consimt niciodată să pască unde au păscut cele din urmă. De aici, nevoia de a așeza boii în frunte și aceștia, împărțiți în două batalioane, mergeau înainte. Urmau cinci regimente de oi comandate de douăzeci de conducători. Pâlcul cailor mergea în ariergardă.

Sam Machell atrase atenția drumeților că aceia care conduceau turma nu erau nici câinii, nici oamenii, ci chiar boii. Ei înaintau în primul rând, cu o gravitate perfectă, luând drumul bun din instinct, foarte convingși de dreptul de a fi tratați cu considerație. Turma îi asculta fără tăgăduială. Dacă le plăcea să se oprească trebuiau să cedeze toți; în zadar încercau oamenii să-i pună din nou la drum, după vreun popas, dacă nu dădeau singuri semnalul plecării.

Câteva amănunte adăugate de stockeeper completară istoricul acestei expediții, demnă de a fi scrisă, dacă nu comandată, de însuși Xenofon. Atât timp cât convoiul mergea pe câmpie, era bine. Puțină încurcătură, puțină oboseală. Animalele pășteau pe drum, își potoleau setea în râșoarele pășunilor, dormeau noaptea, călătoreau ziua, se adunau cu blândețe la lătratul câinilor. Dar în marile păduri ale continentului, printre crengile de eucalipt și de mimoze, dificultățile creșteau. Pâlcurile se amestecau sau se depărtau și trebuia timp pentru a le reuni. Dacă din nenorocire un bou frunțos se rătăcea, trebuia să-l găsească repede și cu orice preț, sub amenințarea unei debandade generale, și negrii întrebunțau adesea mai multe zile pentru aceste grele căutări. Dacă ploua, animalele leneșe refuzau să meargă mai departe, iar în furtunile violente o panică dezordonată puneă stăpânire pe animalele înnebunite de groază.

Totuși, cu forța energiei și a activității, stockeeper-ul trecea peste aceste dificultăți fără încetare reînnoite. Mergea; mai multe mile se adăugau la cele străbătute; câmpiile, pădurile, munții rămâneau în urmă. Dar acolo unde trebuia să se adauge la atâtea calități calitatea superioară care se numește răbdarea, o răbdare pe care nu trebuia s-o doboare nici ore, ci zile și chiar săptămâni, era la trecerea râurilor. Acolo, stockeeper-ul se vedea reținut de un curs de apă, curs care nu era de netrecut, dar pe care animalele nu voiau să-l treacă. Aceasta venea numai din încăpățănarea

turmei. Boii, după ce sorbeau apa, se întorceau. Oile fugeau mai curând în toate direcțiile, decât să înfrunte elementul lichid. Așteptau noaptea pentru a târî turma în râu, dar nu reușeau. Aruncau în el berbecii cu forța, oile nu se hotărâu să-i urmeze. Încercau să ia turma prin sete lipsind-o de apă timp de mai multe zile; turma răbda și nu se aventura mai departe. Transportau mieii pe celălalt țărm, cu speranța că mamele lor vor veni la țipetele lor: mieii behăiau, mamele lor nu se mișcau de pe țărmul opus. Aceasta dura uneori o lună întreagă și stockeeper-ul nu știa cum să mai procedeze cu armata sa behăind, nechezând, răgind. Apoi, într-o zi, într-o dată, din capriciu, nu se știe nici de ce nici cum, un detașament trecea râul și atunci era altă greutate; de a împiedica turma să nu se arunce în apă în dezordine. Panica intra în rânduri și multe animale se înecau în curent.

Acestea erau amănuntele date de Sam Machell. În timpul povestirii, o mare parte din turmă defilase în bună ordine. Era timpul de a se duce în fruntea armatei sale și de a căuta cele mai bune pășuni. Se despărți deci de lord Glenarvan și încălecă un excelent cal indigen, pe care unul din oamenii săi îl ținea de căpăstru. Câteva clipe mai târziu, dispărea în vârtejul de praf.

Căruța luă, în sens invers, mersul un moment întrerupt și nu se opri decât seara la picioarele muntelui Talbot.

Paganel atrase atenția atunci, că erau la 25 decembrie, în prima zi de Crăciun, zi atât de sărbătorită în familiile engleze. Dar nici bucatarul nu uitase și o cină bogată servită sub cort îi atrase sincerele complimente ale mesenilor. Trebuie spus că Mr. Olbinett se întrecuse cu adevărat. Rezerva sa dăduse o parte de mâncăruri europene care se întâlnesc rar în deșerturile Australiei. O slănină de ren, bucăți de carne de bou sărate, somon afumat, o plăcintă de orz și ovăz, ceai la discreție, whisky din belșug, câteva sticle de porto au compus uimitoarea cină. S-ar fi crezut în marea sufragerie din Malcolm Castle, în mijlocul Scoției.

Desigur, nimic nu lipsea ospățului de la supa de ienupăr până la minced-pies la desert. Totuși, Paganel crezu că trebuie să adauge fructele unui portocal sălbatic care creștea la picioarele colinelor. Acesta era „moccaly” al indigenilor; portocalele erau fade, iar sămburii săi sfărâmați aprindeau gura ca ardeii de Cayenne. Geograful se încăpățână să le mănânce așa de conștiincios, încât își arse gura și nu putu răspunde întrebărilor maiorului care îl copleși asupra particularităților australiene.

LBRIS

We know
books

JULES VERNE

**ÎN FATA
STEAGULUI**

Tehnoredactare: Stejărel Decu-Jerep

ISBN: 978-630-6500-76-5

I. HEALTHFUL-HOUSE

Pe cartea de vizită pe care o primi directorul sanatoriului Healthful-House în ziua aceea, adică în 15 iunie 1890, era scris corect acest simplu nume, fără blazon și fără coroană:

CONTELE D'ARTIGAS.

Dedesubt, în colțul cărții de vizită, cineva adăugase cu creionul următoarea adresă: „La bordul goeletei Ebba, ancorată în New-Berne, Pamplico-Sound”. Capitala Carolinei de Nord – unul din cele patruzeci și patru de state ale Uniunii în acea vreme – este Raleigh, oraș destul de important, situat spre interiorul provinciei, la o distanță de vreo sută cincizeci de mile de coastă. Tocmai grație poziției sale centrale a ajuns acest oraș reședința provinciei; sunt alte orașe la fel de importante, altele îl depășesc chiar din punct de vedere industrial și comercial, cum ar fi de pildă Wilmington, Charlotte, Fayetteville, Edenton, Washington, Salisbury, Tarboro, Halifax, New-Berne. Acesta din urmă se ridică la capătul estuarului râului Neuze, care se varsă în Pamplico-Sound – un fel de vast lac marin, ocrotit de insulele și de insulițele litoralului Carolinian, care alcătuiesc un dig natural.

Directorul lui Healthful-House n-ar fi ghicit pentru nimic în lume din ce motiv primea această carte de vizită, dacă ea n-ar fi fost însoțită de un bilet în care se cerea pentru contele d'Artigas permisiunea de a vizita spitalul său. Acest personaj își exprima nădejdea că directorul va binevoi să-i satisfacă cererea, îngăduindu-i să se prezinte chiar în după-masa aceea în tovărășia căpitanului Spade, comandantul goeletei Ebba.

Dorința unui străin de a pătrunde în interiorul lui Healthful-House, care avea pe atunci mare faimă și era un sanatoriu foarte căutat de bolnavii bogați din Statele Unite,

părea foarte firească. Și alți străini, care nu purtau un nume atât de răsunător ca al contelui d'Artigas, vizitaseră această instituție și nimeni nu-și cruțase complimentele la adresa directorului. Acesta se grăbi să acorde autorizația cerută și răspunse că se va considera onorat, deschizând porțile sanatoriului pentru contele d'Artigas.

Healthful-House, care avea un personal ales și se bucura de concursul unor medici dintre cei mai renumiți, era o instituție particulară. Nu ținea de administrația spitalelor și ospiciilor, totuși era controlată de stat și oferea toate condițiile de confort și de igienă, necesare instituțiilor de acest fel, destinată să primească o clientelă bogată.

Cu greu s-ar fi putut găsi o poziție mai fericită pentru un spital decât cea de care se bucura Healthful-House. Pe coasta unei coline se întindea un parc de 200 de acri, în care creșteau esențele minunate ce se găsesc din belșug în America septentrională¹, la o latitudine egală cu cea a insulelor Canare și a Maderei. La poalele parcului se deschidea estuarul larg al râului Neuze, răcorit neîncetat de brizele lui Pamplico-Sound și de vânturile venite din largul mării, de deasupra barajului îngust al litoralului.

La Healthful-House, unde bolnavii bogați erau îngrijiți în condiții igienice fără cusur, erau tratate în general bolile cronice; totuși, administrația nu-i refuza pe cei care sufereau de tulburări intelectuale, când aceste afecțiuni nu păreau a fi incurabile.

De optsprezece luni, un personaj foarte cunoscut se afla internat aici sub o observație cu totul specială, împrejurare care era menită să atragă atenția asupra sanatoriului Healthful-House și motiva, poate, vizita contelui d'Artigas.

Personajul pomenit era un francez, Thomas Roch, în vârstă de patruzeci și cinci de ani. Nu încăpea nici o îndoială că omul acesta suferea de o boală mintală. Totuși, până atunci specialiștii în boli nervoase nu putuseră constata la el pierderea definitivă a facultăților intelectuale. Era foarte evident că,

1. Septentrional – adjectiv de origine franceză, cu sensul de nordic, (n.r.).

în ce privește actele cele mai simple ale vieții de toate zilele, era lipsit de o justă noțiune a lucrurilor. Totuși rațiunea sa rămânea întregă, puternică, invulnerabilă, când se făcea apel la geniul său – și toată lumea știe că geniul și nebunia sunt prea adesea învecinate. E adevărat că facultățile sale afective și senzoriale fuseseră serios zdruncinate. Ori de câte ori ar fi trebuit să intre în funcțiune, nu se manifestau decât prin delir și incoerență. Memoria îl trăda atenția, nu se mai putea concentra, conștiința și judecata dispăreau. În aceste momente Thomas Roch nu mai era decât o ființă fără judecată, neajutorată, lipsită de acel instinct natural al conservării pe care-l găsim până și la animale, astfel încât era nevoie să-i porți de grijă ca unui copil pe care nu-l poți pierde din. Ochi. Iată de ce, în pavilionul nr. 17, pe care-l ocupa în partea de jos a parcului lui Healthful-House, paznicul său era obligat să-l supravegheze zi și noapte.

Când nu este incurabilă, nebunia obișnuită nu poate fi vindecată decât prin mijloace morale, căci medicina și terapeu-tica sunt neputincioase împotriva ei și specialiștii le-au recunoscut de mult ineficacitatea. Dar oare aceste mijloace morale puteau fi aplicate în cazul lui Thomas Roch? Lucru îndoiel-nic, chiar în mediul liniștit și sănătos de la Healthful-House. Într-adevăr, neliniștea, schimbările de dispoziție, iritabilitatea, ciudățeniile de caracter, tristețea, apatia, refuzul de a se îndeletnici cu ocupații serioase sau de a se distra, toate aceste diverse simptome erau foarte evidente la pacientul nostru. Ele n-ar fi putut înșela nici un medic și nici un tratament nu părea în stare să le vindece sau să le diminueze intensitatea.

S-a spus pe drept cuvânt că nebunia înseamnă subiectivitate excesivă, adică o stare în care spiritul e preocupat prea mult de îndeletnicirile sale interioare și insuficient de impresiile venite din exterior. La Thomas Roch, indiferența aceasta era aproape absolută. Nu trăia decât în interiorul propriei sale persoane, pradă unei idei fixe, a cărei obsesie îl adusese în starea în care se afla. Era puțin probabil, dar nu imposibil ca o anumită împrejurare sau un șoc să-l proiecteze în exterior, să-l „exteriorizeze”, ca să folosim un cuvânt destul de exact.

LBRIS

We know
books

JULES VERNE

**INVAZIA
MĂRII**

Cunosc.ro
2023

Tehnoredactare: Stejărel Decu-Jerep

ISBN: 978-630-6500-77-2

Capitolul 1 OAZA GABČS

- Ce știi?
- Ce-am auzit în port...
- Se vorbea despre nava care umblă după... Care o să-l ducă pe Hadjar?
- Da... În Tunis, unde va fi judecat.
- Și condamnat?
- Condamnat.
- Allah n-o să îngăduie una ca asta, Sohar!... Nu, n-o să îngăduie...!

— Tăcere! Zise deodată Sohar, ciulindu-și urechile ca și cum ar fi auzit un zgomot de pași pe nisip.

Fără să se ridice, se târî spre intrarea micii moschei părăsite unde avea loc această discuție. Mai era încă ziuă, însă soarele urma să dispară curând după dunele ce mărginesc în această parte litoralul Sirtei Mici. La începutul lui martie, amurgul nu ține mult la paralela treizeci și patru de grade din emisfera nordică. Astrul strălucitor nu se apropie aici de orizont printr-o coborâre oblică; pare să cadă vertical, precum un corp supus legilor gravitației.

Sohar se opri, apoi făcu câțiva pași dincolo de pragul calcinat de fierbințeala razelor solare. Privirea sa parcursese într-o clipă șesul dimprejur.

Spre nord, coroanele înverzite ale unei oaze, conturându-se la un kilometru și jumătate distanță. La sud, nesfârșitele întinderi de plajă gălbuie, tivite cu spumă de marea în creștere. La vest, o îngrămădire de dune, profilată pe cer. La est, o bună porțiune din acea mare care formează golful Gabčs și scaldă țărmul tunisian, curbandu-se înspre ținuturile Tripolitaniei.

Briza ușoară a vestului, după ce înprospătase aerul zilei, căzuse odată cu lăsarea serii. Nici un zgomot nu ajunsese la urechea lui Sohar. I se păru-se că aude pe cineva umblând în jurul aceluia cub de zidărie veche și albă, străjuit de un palmier bătrân, dar recunoscuse că se înșelase. Nimeni, nici dinspre dune, nici dinspre plajă. Înconjură micul monument. Pustiul, și nici o urmă de pași pe nisip în afara celor lăsate de el și de mama lui în fața intrării în moschee.

Trecu abia un minut de la ieșirea lui Sohar și Djemma apăru în prag, neliniștită că nu-și vedea fiul întorcându-se. Acesta, care tocmai se ivera de după colțul clădirii, o liniști printr-un gest.

Djemma era o africană de neam tuareg, trecută de șaizeci de ani, înaltă, puternică, dreaptă în talie, plină de energie. Ochii albaștri, ca ai tuturor femeilor din rasa ei, aveau o privire în care ardoarea se întâlnea la fel de intens cu mândria. Albă la piele, ea părea galbenă din cauza ochiului ce-i acoperea fruntea și obraji. Era îmbrăcată într-o țesătură de culoare închisă, un burnuz¹ larg din lână furnizată cu atâta abundență de turmele din Hammâma, care trăiesc pe lângă mlaștinile uscate sau șoturile² Tunisiei inferioare. O glugă îi acoperea capul cu păr bogat, abia încărunțit.

Djemma rămase în locul acela, nemișcată, până ce fiul ei ajunsese lângă ea. El nu descoperise nimic suspect în împrejurimi, iar liniștea nu era tulburată decât de cântecul tânguitor al păsării bu-habibi, vrabia din Djerid; mai multe perechi zburau în direcția dunelor.

Djemma și Sohar se întoarseră în moschee, așteptând ca noaptea să le îngăduie să ajungă la Gabčs fără a fi văzuți.

Conversația continuă astfel:

— Nava a ieșit din Goulette?

— Da, mamă, iar azi-dimineață trecea de capul Bon...

Crucișătorul Chanzy...

— O să ajungă în noaptea asta?

1. Manta de lână cu glugă, purtată de arabi (n.tr.)

2. Șot - lac sărat din zonele de semideșert, care seacă în perioadele secetoase (n.tr.)

— În noaptea asta... Numai dacă nu face escală la Sfax... Dar e mai mult ca sigur că va ancora nu departe de Gabčs, unde fiul tău și fratele meu îi va fi predat...

— Hadjar!... Hadjar!... Murmură bătrâna mamă. Și, tremurând toată de mânie și de durere, strigă:

— Fiul meu... Fiul meu! Ghiaurii au să-lucidă, nu-l voi mai vedea... Iar el, el n-o să-i mai poată îndemna pe tuaregi la războiul sfânt!... Nu... Nu! Allah n-o să îngăduie asta.

Apoi, ca și cum criza i-ar fi sleit puterile, Djemma căzu în genunchi într-un ungher al strâmtei încăperi și rămase tăcută.

Sohar se postă din nou în prag, rezemat cu coatele de cadrul ușii, țepăn de parcă ar fi fost de piatră, ca una dintre statuile ce împodobesc uneori intrarea în moschei. Nici un zgomot neliniștitor nu-l smulse din imobilitate. Umbrele dunelor se alungeau încet-încet spre est, pe măsură ce soarele cobora la orizont în partea opusă. La răsărit de Sirta Mică apăreau primele constelații. Felia subțire a discului lunar aflat la începutul primului său pătrar aluneca dincolo de cețurile îndepărtate ale apusului. Se pregătea o noapte calmă și întunecoasă; stelele erau gata să se ascundă sub o perdea de aburi ușori.

Puțin după ora șapte, Sohar reveni lângă mama lui și îi spuse:

— E timpul...

— Așa-i, răspunse Djemma, și mai e timpul ca Hadjar să fie scos din mâinile acelor ghiauri... Trebuie să ajungă afară din închisoarea din Gabčs înainte de răsăritul soarelui... Măine va fi prea târziu.

— Totul e pregătit, mamă, zise Sohar. Prietenii ne așteaptă. Cei din Gabčs au aranjat evadarea. Cei din Djerid îl vor însoți pe Hadjar și n-o să se lumineze bine de ziuă când ei au să fie deja departe în deșert.

— Iar eu împreună cu ei, declară Djemma, căci n-o să-mi părăsesc fiul...

— Iar eu împreună cu voi, adăugă Sohar. N-o să-mi părăsesc nici fratele, nici mama!

Djemma îl trase spre ea și-l strânse în brațe. Apoi, aranjându-și gluga burnuzului, trecu pragul.

Pe când se îndreptau spre Gabčs, Sohar mergea cu câțiva pași înaintea ei. În loc să urmeze liziera țărmlui, de-a lungul

LBRIS

We know
books

Jules Verne

Insula misterioasă
- vol. 1 -

Daffi's Books
2024

ISBN:

Cuprins

Partea I – Naufragații văzduhului	5
Capitolul I	5
Capitolul II	12
Capitolul III	20
Capitolul IV	27
Capitolul V	33
Capitolul VI	40
Capitolul VII	47
Capitolul VIII	55
Capitolul IX	63
Capitolul X	72
Capitolul XI	81
Capitolul XII	91
Capitolul XIII	99
Capitolul XIV	108
Capitolul XV	116
Capitolul XVI	123
Capitolul XVII	131
Capitolul XVIII	140
Capitolul XIX	148
Capitolul XX	155
Capitolul XXI	161
Capitolul XXII	168
Partea a II-a – Părăsitul	179
Capitolul I	179
Capitolul II	187
Capitolul III	196
Capitolul IV	204
Capitolul V	212
Capitolul VI	221
Capitolul VII	229
Capitolul VIII	236

Capitolul IX	243
Capitolul X	251
Capitolul XI	260
Capitolul XII	269
Capitolul XIII	279

Partea I – Naufragații văzduhului

Capitolul I

- Urcăm?
 - Nu! Dimpotrivă! Coborâm.
 - Mai rău, domnule Cyrus, ne prăvălim!
 - Pentru Dumnezeu! Atunci ce așteptați? Aruncați din lest!¹
 - Uite. Am golit și ultimul sac!
 - Balonul se ridică?
 - Nu!
 - Parcă aud un clipocit de valuri!
 - Suntem deasupra mării!
 - Nu pot fi nici cinci sute de picioare² până la mal!
- Atunci o voce puternică sfâșie văzduhul și răsunară cuvintele:
- Aruncați toate greutatețile! Tot! Și fie ce-o fi!

Aceste cuvinte răsunară în văzduh deasupra uriașei întinderi de apă a Pacificului în ziua de 23 martie 1865, către ora patru după-amiază.

Fără îndoială că nimeni n-a uitat îngrozitoarea vijelie dezlănțuită la mijlocul echinoxului din acel an, dinspre nord-est, și în timpul căreia barometrul a scăzut până la șapte sute zece milimetri. Uraganul a bătuit fără întrerupere de la 18 până la 26 martie. A pricinuit pagube deosebit de mari în America, Europa și Asia, pe o zonă de o mie opt sute de mile, ce străbătea oblic ecuatorul, întinzându-se de la a treizecișicincea paralelă nordică până la a patruzecia paralelă sudică. Orașe dărâmate, păduri dezrădăcinate, țărături pustite de munți de apă, care se năpusteau ca puhoaiile în timpul fluxului, sute de vapoare aruncate la mal – așa cum anunța agenția Veritas – regiuni întregi devastate

1. Lest – greutatea suplimentară cu care se încarcă baloanele nedirijabile. Cu ajutorul ei se potrivește înălțimea la care plutește balonul. (n.t.)
2. Picioar – măsură de lungime egală cu 0,31 în. (n.t.)

de trombele care sfărâmau totul în calea lor, mii de oameni ucisi pe uscat sau înghițiți de mare; acestea au fost semnele lăsate de îngrozitorul uragan. A depășit cu mult ravagiile uraganelor care au pustiit atât de îngrozitor Havana și Guadelupa, unul la 25 octombrie 1810, celălalt la 26 iulie 1825.

Ori, chiar în clipa în care atâtea catastrofe se produceau pe uscat și pe mări, o dramă, nu mai puțin impresionantă, se desfășura în văzduhul răscolit.

Într-adevăr, un balon, purtat ca o minge în vârful unei trombe, străbătea spațiul cu o viteză de nouăzeci de mile pe oră³, prins în vârtejul coloanei de aer. El se învârtea de parcă ar fi fost prins de un adevărat vârtej aerian.

Dedesubtul extremității de jos a balonului se legăna o naceală. În ea se găseau cinci călători, care abia se deslușeau în mijlocul aburilor groși, amestecați cu apă pulverizată, ce se târau la suprafața oceanului.

De unde venea acest aerostat care părea o adevărată jucărie căzută pradă groazniciei furtunii? Din ce parte a lumii pornise el? Firește că nu se înălțase în toiu uraganului care bântuia de cinci zile și ale cărui semne prevestitoare se văzuseră în ziua de optsprezece. Dacă socoteai că balonul nu putuse străbate mai puțin de două mii de mile în timp de douăzeci și patru de ore, s-ar fi putut crede că el venea de foarte departe.

Oricum, călătorii nu puteau să măsoare în nici un fel drumul străbătut, lipsindu-le orice punct de orientare. Și ciudat lucru, deși târâți în mijlocul furtunii, nu-i simțeau totuși violența. Înaintau în spațiu descriind o mișcare de rotație, fără ca vreunul din călători să simtă măcar că se învârtesc în aer, sau că se deplasează în direcția orizontală, deoarece le era cu neputință să străbată cu privirea pâcla groasă care se aduna sub nacelă. De jur împrejur, numai ceață. Și atât de deși erau norii, încât nu era nimeni în stare să-și dea seama dacă e zi sau noapte. Câtă vreme balonul plutise la mare înălțime, nici o rază de lumină, nici un zgomot din ținuturile locuite de oameni, nici chiar mugetul oceanului nu putuse desigur să străbată până la ei prin această imensitate întunecată. Numai coborârea bruscă le dezvăluise primejdia care-i amenința, plutind deasupra valurilor.

3. Nouăzeci de mile pe oră, 46 m pe secundă sau 166 km pe oră. (n.t.)

Totuși, ușurat de obiectele grele – muniții, arme, provizii – balonul se înălțase din nou spre păturile superioare ale atmosferei, atingând o înălțime de patru mii cinci sute de picioare. Dându-și seama că plutesc deasupra valurilor mării și socotind că era mai puțin periculos să înfrunte primejdia înălțimilor decât să navigheze în apropierea mării, călătorii aruncaseră peste bord, fără cea mai mică șovăire, chiar obiectele cele mai necesare și căutau să nu mai piardă nimic din gazul fluid, acest suflăt al aparatului, care-i menținea deasupra abisului.

Călătorii petrecură noaptea în prada unei îngrijorări care cu siguranță că ar fi doborât pe alți oameni cu firi mai puțin rezistente. Apoi se făcu iar ziua și o dată cu venirea ei se observă o tendință de slăbire a uraganului. Încă din primele ceasuri ale zilei de 24 martie, s-au ivit unele semne ce prevesteau că vremea se va mai liniști. Odată cu zorile, norii au prins să capete forme mai deslușite, începând să se ridice în înaltul cerului. În câteva ore, tromba se lărgi și se rupse. Vântul trecu de la uragan la vijelie, adică iuțeala cu care se mișcau păturile atmosferice scăzu la jumătate. Era încă ceea ce marinarii numesc „un vânt de trei pânze”, totuși, ameliorarea tulburărilor intervenite în elementele naturii era foarte mare.

Către orele unsprezece, păturile inferioare ale atmosferei se limpeziseră simțitor. Atmosfera căpătase acea claritate umedă, care se vede și chiar se simte după trecerea marilor meteori. Uraganul nu părea să se fi îndepărtat spre vest. Mai curând părea să se fi destrămat pe loc. Poate că, după ce s-a frânt tromba, el își găsisse descărcare în valuri de electricitate, așa cum se întâmplă câteodată cu taifunurile din Oceanul Indian.

Dar cam pe la aceeași oră, s-ar fi putut constata din nou că balonul cobora încet, afundându-se neîntrerupt în păturile inferioare ale atmosferei. Părea chiar că se dezumflă cu încetul, iar învelitoarea lui parcă se lungea întinzându-se, forma lui sferică schimbându-se într-o formă ovoidală.

Pe la amiază, aerostatul mai plana doar la înălțimea de două mii de picioare deasupra mării. Având o capacitate de cincizeci de mii de picioare cubice⁴, este evident că se putuse menține vreme îndelungată în aer, fie că atinsese înălțimi mari, fie că-și schimbase drumul după o direcție orizontală.

4. Aproximativ 1700 mc (n.a.)

Călătorii aruncară acum ultimele obiecte care mai îngreuiau nacela: puținele alimente pe care le păstrasera, totul – până și micile obiecte pe care le aveau în buzunare. Apoi unul din ei se urcă pe cercul de care era prinsă plasa, căutând să lege mai bine suprafața de închidere a aerostatului.

Se vedea limpede că balonul nu se mai putea menține la înălțime mare din pricina lipsei de gaz. Așadar, călătorii se simțeau pierduți! Într-adevăr, sub aerostat nu se zărea nici un continent și nici măcar o insulă, nici un punct de aterizare nu se arăta, nicăieri o suprafață solidă pe care să se poată prinde ancora.

Vedeau doar imensitatea oceanului, ale cărui valuri continuau să se ciocnească cu aceeași violență! Vedeau oceanul, ale cărui limite erau invizibile, chiar pentru ei, care îl dominau din înălțimi, și a cărui întindere se vedea acum pe o rază de patruzeci de mile. Această întindere de ape, lovită fără milă, biciuită de uragan, li se înfățișa ca o cavalcadă de talazuri dezlănțuite, deasupra cărora o mână nevăzută părea să fi aruncat o nesfârșită rețea de creste înspumate! Nici un țărșm, nici un vapor în zare!

Trebuia deci, cu orice preț, să împiedice coborârea aerostatului, pentru ca acesta să nu fie înghițit de valuri. Și bineînțeles că cei ce se aflau în nacelă se îndeletniceau cu această operație urgentă. Dar cu toate eforturile lor, balonul cobora mereu, deplasându-se totodată cu mare viteză în direcția vântului, adică de la nord-est la sud-vest.

Nenorocirii se aflau într-o situație îngrozitoare! Ei nu mai puteau stăpâni aerostatul și toate încercările lor erau zadarnice, iar învelitoarea balonului se dezumfla tot mai tare. Gazul se scurgea neîntrerupt și nu aveau cum să-l oprească. Balonul cobora tot mai repede și pe la ora unu, la amiază, nacela se afla doar la șase sute de picioare deasupra oceanului.

Și într-adevăr, scurgerea gazelor, care ieșeau printr-o spărtură a balonului, nu mai putea fi oprită.

Ușurând nacela de toate obiectele pe care le purtase, pasagerii nu făcuseră decât să prelungească cu câteva ore călătoria lor prin văzduh. Dar inevitabila catastrofă putea cel mult să fie amânată, și dacă nu se ivea vreun țărșm înainte de căderea nopții, călătorii și balonul erau sortiți să piară în valuri. Încercară și ultima operație ce le mai rămânea de făcut în asemenea clipe.

Cei ce se aflau în aerostat erau fără îndoială oameni plini de energie, care știa să privească moartea în față, fără să murmure.

Ei erau hotărâți să lupte până în ultima clipă și să facă totul pentru a întârzia prăbușirea. Nacela balonului nu era decât un fel de coș împletit din nuiele, care nu putea să plutească pe valuri, iar călătorii noștri nu aveau nici un mijloc s-o mențină la suprafața apei, dacă ar fi căzut.

La ora două, aerostatul nu mai era decât la patru sute de picioare deasupra valurilor. Atunci răsună o voce bărbătească, vocea unui om cu inimă neînfricată, căruia îi răspundeau glasuri tot atât de hotărâte:

– S-a aruncat totul?

– Nu! Mai avem zece mii de franci în aur!

În clipa următoare, un sac greu căzu în mare.

– Urcă balonul?

– Puțin, dar în curând va coborî din nou!

– Ce mai aruncăm?

– Nimic!

– Ba da!... Nacela! Ne agățăm de plasă și dăm drumul nacelui.

Era într-adevăr singurul mijloc ce le mai rămăsese ca să ușureze aerostatul. Oamenii tăiară frânghiile care legau nacela de cercul de la baza balonului și aerostatul se înalță din nou cu două mii de picioare.

Cei cinci călători se urcară în plasă, deasupra cercului, și cercetară cu privirea abisul de sub ei.

Se știe că aerostatele au o mare sensibilitate statică. Este de ajuns să arunci obiectul cel mai ușor, pentru a pricinui deplasarea lor în direcție verticală, deoarece aparatele plutitoare funcționează asemenea unei balanțe de precizie matematică. Astfel stând lucrurile, era firesc ca un balon ușurat de o povară destul de mare să se urce brusc până la o înălțime considerabilă, lucru care se petrecu și în cazul de față.

Totuși, după ce se menținuse câteva minute în echilibru în zonele superioare ale atmosferei, aerostatul începu să coboare din nou. Gazul se scurgea prin spărtura pe care n-aveau cum s-o repare.

Călătorii făcuseră tot ce le stătuse în putință. Nici o putere omenească nu-i mai putea salva. Le mai rămăsese doar tăria de a-și aștepta în liniște sfârșitul.

La ora patru, balonul coborâse din nou și se afla numai la cinci sute de picioare deasupra apei. Pe neașteptate răsună un

LBRIS

We know
books

Jules Verne

Insula misterioasă

- vol. 2 -

Daffi's Books
2024

Cuprins

Capitolul XIV	5
Capitolul XV	13
Capitolul XVI	20
Capitolul XVII	29
Capitolul XVIII	37
Capitolul XIX	45
Capitolul XX	53
Partea a III-a – Taina insulei	61
Capitolul I	61
Capitolul II	69
Capitolul III	77
Capitolul IV	86
Capitolul V	95
Capitolul VI	102
Capitolul VII	109
Capitolul VIII	115
Capitolul IX	118
Capitolul X	125
Capitolul XI	131
Capitolul XII	138
Capitolul XIII	145
Capitolul XIV	153
Capitolul XV	160
Capitolul XVI	170
Capitolul XVII	178
Capitolul XVIII	185
Capitolul XIX	195
Capitolul XX	204

Capitolul XIV

Încremeniți în întunericul ce se lăsase, Pencroff, Harbert și Gedeon Spilett tăcură câțva timp. Apoi Pencroff începu să strige tare, dar nu primi nici un răspuns.

Marinarul ciocni amnarul și aprinse o crenguță uscată. Flacăra lumină o clipă încăperea ce părea părăsită de mult. În fund se afla un cămin grosolan, cu puțină cenușă rece în vatră, peste care zăcea un braț de lemne uscate. Pencroff apropie vreascul aprins și lemnele trosniră, răspândind o lumină vie.

Marinarul și tovarășii săi zăriră atunci la lumina lor un pat răvășit, cu pături umede și îngălbenite de vreme, ce nu mai fuseseră folosite de mult; într-un colț al vetrei zăceau două ceainice ruginite și un cazan răsturnat; se mai afla în încăpere și un cuțar cu niște haine de marinar mucegăite. Pe masă se vedea un tacâm de cositor și o carte roasă de umezeală; într-un colț zăceau aruncate câteva unelte, o lopată, un târnăcop, o sapă și două puști de vânătoare, dintre care una era frântă; pe o poliță, făcută dintr-o scândură, găsiră un butoiș cu praf de pușcă, neatins, un butoiș de alicie și mai multe cutii cu capse de fitiluri. Și totul era acoperit de un strat gros de praf, adunat desigur în decursul anilor.

— Nu e nimeni, spuse reporterul.

— Într-adevăr! răspunse Pencroff.

— Casa asta de mult n-a mai fost locuită, observă Harbert.

— Da, de mult! răspunse reporterul.

— Doamne Spilett, spuse Pencroff, cred că ar fi mai bine să ne petrecem noaptea în locuința aceasta, în loc să ne întoarcem pe bord.

— Ai dreptate, Pencroff, răspunse Gedeon Spilett, și dacă se înapoiază proprietarul, cred că nu se va plânge prea mult, gă-sind locul ocupat!

— Nu se va mai întoarce, spuse marinarul, dând din cap.

— Crezi că a plecat de pe insulă? întrebă reporterul.

— Dacă pleca, lua cu el și armele, și uneltele, răspunse Pencroff. Știți bine câtă valoare au astfel de lucruri pentru un

naufragiat. Nu! Nu! repetă marinarul cu voce hotărâtă. Nu! El n-a părăsit insula. Dacă ar fi plecat cu o barcă făcută de el, cu atât mai mult n-ar fi părăsit aceste obiecte de primă necesitate Nu! El se află pe insulă!

— În viață? întrebă Harbert.

— În viață sau mort. Dacă a murit, nu avea cum să se îngroape singur, așa că îi vom găsi cel puțin rămășițele.

Hotărâră deci să petreacă noaptea în casa părăsită. O grămadă de lemne, ce se găsea într-un colț, le ajută s-o încălzească cum trebuie. Cu ușa închisă, Pencroff, Harbert și Gedeon Spilett ședeau pe o bancă, vorbind puțin, însă reflectând mult. Erau într-o stare sufletească ciudată, care-i făcea să se aștepte la orice, de aceea și ascultau cu încordare zgomotele de afară. Dacă s-ar fi deschis pe neașteptate ușa și în fața lor ar fi apărut un om, nu ar fi fost de loc surprinși, deși locuința părea părăsită. Erau gata să strângă mâna omului aceluia, a naufragiatului, prietenul lor necunoscut, pe care îl așteptau. Dar nu se auzi nimic, ușa nu se deschise și ceasurile se scurgeau fără să aducă vreo schimbare.

Ce lungă li se păru noaptea! Doar Harbert dormi două ore, căci la vârsta lui somnul era foarte necesar. Doreau să-și reia cât mai curând cercetările începute în ajun și să scotocească insula până în colțurile ei cele mai tainuite. Judecata lui Pencroff părea îndreptățită: deoarece uneltele și armele rămăseseră în casa părăsită, se putea deduce că stăpânul ei este mort. Trebuia însă ca cel puțin rămășițele să fie căutate și îngropate.

Se lumină de ziuă. Pencroff și tovarășii săi începură să cerceteze locuința. Ea fusese clădită într-un loc minunat, la poalele unui deal, umbrită de câțiva copaci mari și frumoși, în fața ei fusese croit un luminiș larg, prin care privirea străbătea până la mare. Luminișul era înconjurat, cu un garduț dărămat, ce ajungea până la țarm, unde se afla și gura pârâului.

Locuința era construită din scânduri, și era lesne de văzut că ele proveneau din resturile unei corăbii. Se putea deci presupune că un vas avariat fusese aruncat pe țărmlul insulei; singurul membru care scăpase cu viață din întreg echipajul își construise o locuință din resturile corăbiei, având uneltele trebuitoare.

Lucrul deveni și mai vădit când Gedeon Spilett, care se învârtă în jurul casei, zări pe o scândură câteva litere șterse:

BR TAN A.

— Britania! strigă Pencroff, pe care reporterul îl chemase. Multe corăbii poartă numele acesta, așa că n-aș putea să spun dacă a fost un vas englez ori american.

— N-are nici o importanță, Pencroff!

— Nici o importanță, într-adevăr, răspunse marinarul, iar pe supraviețuitor, de orice nație ar fi el, îl vom scăpa dacă mai trăiește. Dar înainte de a reîncepe cercetările să ne întoarcem la vasul nostru.

Pencroff se simțea cuprins de oarecare îngrijorare, gândindu-se la corabie. Te pomenești că insula este totuși locuită, și vreun locuitor o fi pus mâna pe vas... Dădu din umeri, zâmbind la acest gând zănat.

Oricum însă, marinarul n-avea nimic împotriva să ia masa pe bord. Calea gata croită nu era lungă – să tot fi avut o milă. Porniră cercetând cu atenție pădurea și deșeurile, prin care caprele și porcii mișunau cu sutele.

După douăzeci de minute, Pencroff și tovarășii săi își regăsiră corabia, priponită de ancora adânc înfiptă în nisip. Pencroff răsuflă ușurat. La urma urmei corabia era odrasla lui și era firesc să fie uneori mai îngrijorat decât ar fi trebuit.

Se urcară pe bord și prânziră în așa fel, încât să poată cina cât mai târziu; apoi, își reîncepură cu multă grijă cercetările. De altfel, nu părea de necrezut că singurul locuitor al insulei murise, de aceea Pencroff și tovarășii săi căutau mai curând urma unui mort decât a unei ființe vii! Cercetară în zadar, scotocind deșeurile care acopereau insula. În cele din urmă fură siliți să admită că nu mai rămăsese nici o urmă din cadavrul naufragiatului, care, fără nici o îndoială, fusese înghițit până la ultimul ciolan de vreo fiară sălbatică.

— Măine în zori plecăm, le spuse Pencroff tovarășilor săi, care, pe la două după-amiază, se culcaseră la umbra unor pini ca să se odihnească puțin.

— Cred că putem lua, fără nici o grijă, uneltele care au aparținut naufragiatului, adăugă Harbert.

— Da, cred și eu, răspunse Gedeon Spilett. Armele și uneltele acestea vor întregi inventarul Casei de Granit. Dacă nu mă înșel, provizia de praf de pușcă și de alice este destul de mare.

— Da, răspunse Pencroff. Să nu uităm să prindem vreo două perechi de porci, căci ducem lipsă de ei pe insula Lincoln.

— Și să luăm ceva semințe, adăugă Harbert.